

Tina i Daniel

Familja Mihelić još jedanput je oduševila. Sestra i brat Tina i Daniel, jedriličari Galeba, i ovo leto došli su do vrha, va Žurkovo su donesli nova zlata. Tina je svjetska prvakinja, Daniel evropski, va svojin klasama. Zasad med juniorima, ma jednoga dana ni nemoguće da ih vidimo na postoljima seniorskih velih natjecanja, morda i Olimpijskih igara. Peking je se bliže, Tina je već proglašena olimpijskon kandidatkinjon, Galeb čeka od Barcelone svoji olimpijce. Ovo dvoje mladih Opatijaca već pet let promiču Galebovo ime širon svita, nekad slavno kostrensko jedrenje danas Tina i Daniel održavaju na površine.

Sport je i ovaj put glavna tema Naše Kostrene, nismo pozabili ni na uspjehe KPA Kostrene, ki nažalost opet postaje beskućnik, bilježimo i deset let kostrenskih boćari. Žuknica je opet ugostila hrvatsku mladu reprezentaciju.

Škola je konačno dočekala osamostaljenje, nakon pet let čekanja “papirologije”. Početkon setembra krenula je prva generacija đaki va – Osnovnu školu Kostrena. Pitali smo ča je zapelo z općinsken Prostornen planon i zač se va Urinju ne more živet od buke i smrada z Ine. No, usprkos industrije, kostrensko more je čisto za kupanje. Dok se opet ne pojavi kakova fleka. Iskali smo odgovor na pitanje zač propadaju nekad elitni objekti i restorani uz more.

Došla je jesen, a s njon je tu i još jedna Jesen u Kostreni, po najavama atraktivnija nego ikada. Provjerite sami, va Čitaone će bit više od mesec dan vrhunsega programa.

Sega smo van parićali, verujemo da ćete nać čagoda za se. Pišite nan ča bite oteli čitat, vaši urednici vole čitat reakcije “druge strane”. A uredništvo je od pasani put “pojačano”, David i Bartol bit će nan podstrek za još bolju Našu Kostrenu.

Ugodno čitanje želi van

Vaš glavni urednik
Boris PEROVIĆ

naša KOSTRENA

Glasilu Općine Kostrena

51221 Kostrena, Sv. Lucija 38
tel.: (051) 209-000, fax 289-400
žiro račun: 2402006-1853800000

Za izdavača: Miroslav ULJAN,
glavni urednik: Boris PEROVIĆ,
pomoćnica glavnog urednika: Borka
RELJAC, grafički urednik: Dražen
ZDELAREC, fotografije: Silvano
JEŽINA, Damir ŠKOMRLJ, Roni
BRMALJ, arhiv Općine Kostrena,
korektura: Sandra SABOVLJEV
Tisak: GRAFOTISAK Rijeka
List izlazi tromjesečno.
Rukopise i materijale ne vraćamo.
Naklada: 1.600 primjeraka.

Cjenik oglasnog prostora na crno-
bijelom tisku: 1/1 900,00 kuna
1/2 500,00 kuna, 1/4 250,00 kuna,
1/8 130,00 kuna.

U ovom broju:

Lipa je Kostrena.....	2	Josip Jož Vičević:	
Važniji telefonski brojevi.....	4	Jedva čekam poč na more	18
Škola napokon samostalna.....	5	Vrtić: Voda – izvor života	20
Vladina uredba “koči”		Susret nakon 70 let.....	21
Prostorni plan.....	6	Priča: Sačuvaj me gluposti!	22
Buka i smrad muče		Logor za pamćenje.....	23
mještane Urinja	8	Brat sestrina motivacija.....	24
Prostori zapušteni,		Boćarski klub Kostrena	
ulagači nezainteresirani.....	10	na pragu elite.....	26
Turističko mjesto u tranzitu	12	Anton Starčić peti na svijetu	27
More u Kostreni		Milodar Mile Margan	
visoke kakvoće.....	13	– neustrašivi branič	28
Kulturalne institucije		Kostrene na parni pogon	30
i mekinje povijesti.....	14	Kući keh ni	32
Vrhunski događaji u Čitaonici ...	15	Noviteti iz knjižnice.....	33
Jubilej čitaonice u Sv. Luciji.....	16	Križaljka.....	34
		Žuknica u “kockastom”.....	35
		Deset let “Veloga pinela”	36

VAŽNIJI TELEFONSKI BROJEVI

OPĆINA KOSTRENA

Centrala.....	209-000
Pročelnik Jedinog upravnog odjela	209-010
Voditelj Službe za proračun i financije	209-020
Voditelj Službe za prostorno i urbanističko planiranje, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša i upravljanje imovinom	209-030
Voditelj službe za društvene djelatnosti, protupožarnu i civilnu zaštitu.....	209-040
Voditelj Službe za komunalne poslove	209-050
Komunalni redar	209-051
e-mail: opcina-kostrena@ri.t-com.hr	
web: www.kostrena.hr	

AMBULANTA DOMA ZDRAVLJA.....	288-011
DJEČJI VRTIĆ	
“ZLATNA RIBICA”	289-573, 289-574
DOBROVOLJNO VATROGASNO	
DRUŠTVO KOSTRENA	289-508, 287-176
INA BENZINSKA POSTAJA.....	287-196
NARODNA KNJIŽNICA KOSTRENA.....	289-578
KOMUNALNO DRUŠTVO	
KOSTRENA	289-568, 289-569, 289-570
LJEKARNA “SMERALDO”	288-954
OPĆINSKI SUD U RIJECI,	
ZEMLJIŠNO-KNJIŽNI ODJEL	
– Oblikovanje i preoblikovanje zemljišnih knjiga i sređivanje zemljišnog stanja, izlaganje podataka nove izmjere	287-289, 289-167
PODRUČNI URED	
ZA KATASTAR RIJEKA.....	287-292
SPORTSKA DVORANA KOSTRENA.....	287-501
ŠKOLA KOSTRENA	289-768
TURISTIČKI URED TZO KOSTRENA.....	289-207
ŽUPNI URED.....	289-218

Oglašavanje u Našoj Kostreni

Odlukom Općinskog poglavarstva Općine Kostrena od 21. veljače 2006. godine u listu Naša Kostrena moguće je objavljivati reklame, na crno-bijelom tisku. Cjenik reklamiranja je sljedeći:

- cijela stranica.....900 kuna
- pola stranice.....500 kuna
- četvrtina stranice.....250 kuna
- osmina stranice.....130 kuna

Svi zainteresirani za oglašavanje mogu se javiti na broj telefona 209-041 ili faks 289-400, odnosno kontaktirati Općinu Kostrena putem e-maila opcina-kostrena@ri.t-com.hr.

KOMUNALNO – INFORMACIJE

ČIŠĆENJE JAVNIH POVRŠINA, ODVOZ KOMUNALNOG OTPADA, SKUPLJANJE KRUPNOG OTPADA

KD ČISTOĆA d.o.o., Dolac 14, Rijeka, tel. 226-077

USLUGE INTERVENTNOG VOZILA (GRAJFERA)

– prva tri utorka svakog mjeseca

Mještani koriste uslugu na način da se pravovremeno jave komunalnom redaru Općine Kostrena (tel. 209-051) i dogovore termin, poziciju, vrstu i količinu krupnog otpada koji žele zbrinuti.

ODVOZ I ZBRINJAVANJE KUĆNOG OTPADA (PRAŽNENJE KONTEJNERA)

– utorkom, četvrtkom i subotom prazne se kontejneri i odvozi komunalni otpad sa svih pozicija na kojima su postavljene posude – bilo kakav prigovor vezano za gore opisanu uslugu, kao i potrebu za eventualnim povećanjem broja kontejnera na pojedinim lokacijama prijavljuju se komunalnom redaru

– pometanje i strojno čišćenje javno-prometnih površina i pješačkih zona obavlja se prema Programu za tekuću godinu

DEZINSEKCIJA, DERATIZACIJA I DEZINFEKCIJA (DDD)

DEZINSEKCIJA d.o.o., Brajšina 13, Rijeka, tel. 506-920

– dva puta godišnje (proljeće i jesen) obavlja se prema Programu sustavna DDD, a pod nadzorom Zavoda za javno zdravstvo PGŽ

– prilikom obavljanja DDD stanovništvo se obavještava putem javnog glasila (Novi list) i objavom putem Radio Rijeke (tijekom emitiranja izvješća Centra za obavješćivanje)

CRPLJENJE SEPTIČKIH JAMA

DEZINSEKCIJA d.o.o., Brajšina 13, Rijeka, tel. 506-920

– Korisnici direktno komuniciraju s društvom DEZINSEKCIJA d.o.o. i snose troškove shodno utvrđenom cjeniku za fizičke, odnosno pravne osobe

VETERINARSKJE I HIGIJENIČARSKJE USLUGE

VETERINARSKA STANICA RIJEKA d.o.o.,

S. Marka Remsa 1, Rijeka, tel. 345 033

– temeljem ugovora s Općinom Kostrena, obavljaju se usluge higijeničarske službe, skupljanje lešina i oboljelih životinja

Mještani Općine Kostrena prijavljuju komunalnom redaru Općine Kostrena svako neuobičajeno ponašanje životinja radi daljnjeg postupanja.

ODRŽAVANJE JAVNIH (ZELENIH) POVRŠINA

Prema godišnjem, odnosno mjesečnom programu, poslove održavanja obavlja društvo CIBE d.o.o. Kostrena, tel. 288-969.

Hortikulturne usluge i ostalo uređenje novih površina rade PARKOVI PLUS d.o.o., Rijeka, tel. 268-310.

LOKACIJE EKO-OTOKA

1. GLAVANI – parkiralište Trim staza
2. SV. LUCIJA – parkiralište iza Crkve
3. ŠETNICA KOSTRENSKIH POMORACA – kod kolektora
4. PAVEKI – Ž. PEZELJA – parkiralište
5. PAVEKI – ŠOJSKA – uz prometnicu ispod nizova
6. URINJ – kod kućnog broja 46
7. URINJ – parkiralište ispod PROPLINA
8. ŠOIĆI – okretište autobusa
9. ŽUKNICA – parkiralište kod dječjeg vrtića

NAKON PET GODINA, KOSTRENSKA ŠKOLA VIŠE NE DJELUJE KAO PODRUČNA

ŠKOLA NAPOKON SAMOSTALNA

Prve samostalne školske godine u šesnaest razrednih odjeljenja upisano je sveukupno 297 učenika, a posljednji korak do potpunog konstituiranja Osnovne škole Kostrena je imenovanje tajnika i ravnatelja škole

Barbara ČALUŠIĆ

Od 1. rujna kostrenska djeca pohađaju samostalnu Osnovnu školu Kostrena

Pet godina nakon što je dugosanjani kostrenski san o osmogodišnjoj školi postao stvarnost, Kostrena napokon može reći da doista ima svoju školu. Naime, od 1. rujna kostrenska škola više ne djeluje kao područna škola, već kao Osnovna škola "Kostrena" koja zapošljava 38 djelatnika, od kojih je dio u kostrensku školu prešao iz pečinske škole na punu satnicu, dok dio radi u obje škole. Prve samostalne školske godine u šesnaest razrednih odjeljenja upisano je sveukupno 297 učenika, a posljednji korak do potpunog konstituiranja kostrenske škole tek predstoji imenovanjem tajnika i ravnatelja škole.

Ova posljednja dva radna mjesta dugo su čekala na suglasnost Ministarstva znanosti, prosvjete i sporta za svoje otvaranje, a odobrenje ministra Dragana Primorca konačno je stiglo 29. kolovoza. Iako je odobrenje nadležnog ministarstva stiglo neposredno prije početka školske godine, kostrenska je škola u nju ušla prije izbora ravnatelja i tajnika, na čije će zapošljavanje, prema riječima privremene ravnateljice Jasne Mavrinac, morati još pričekati neko vrijeme. Izbor tajnika i ravnatelja

škole dvije su različite procedure od kojih procedura izbora tajnika traje nešto kraće, zbog činjenice što tajnika može izabrati privremeni ravnatelj, dok ravnatelja izabire školski odbor koji još uvijek nije u potpunosti formiran. Prema svemu sudeći, prema postojećim pravilima, kostrenska bi škola najprije trebala dobiti svog tajnika, što privremena ravnateljica Mavrinac predviđa da bi se moglo dogoditi već u listopadu, a nakon imenovanja školskog odbora koje bi također trebalo biti gotovo u listopadu, škola bi trebala dobiti ravnatelja.

Školski odbor broji sedam članova koje imenuje osnivač, u ovom slučaju Primorsko-goranska županija, od čega je trenutačno izabrano tek dvoje od strane roditelja učenika, dok se imenovanje predstavnika učitelja i stručnih suradnika škole i predstavnika Primorsko-goranske županije tek očekuje. Prema predviđanju privremene ravnateljice, kostrenska bi škola do kraja tekuće godine trebala dobiti ravnatelja. Imenovanjem ravnatelja napokon će biti okončana petogodišnja birokratska trakavica oko samostalnosti kostrenske škole, koja je započela zavrzlamom oko osnivačkih prava nad školom čiji je prvotni osnivač, prema dogovoru nadležnog ministarstva i lokalne samouprave, trebala biti Općina Kostrena, ali su izmjenom zakona, prema kojem osnivačka prava nad školom može imati ona jedinica lokalne samouprave čiji je broj stanovnika veći od osam tisuća, ta prava prenesena na Primorsko-goransku županiju. Kostrenska škola je 30. rujna prošle godine upisana u sudski registar, a rješenje nadležnog ministarstva prema kojem škola ispunjava sve uvjete za samostalnost stiglo je 31. svibnja ove godine. Izbor ravnatelja i tajnika škole bit će završni korak prema potpunom osamostaljivanju kostrenske škole.

NOVA ODLUKA O KREDITIRANJU UČENIKA I STUDENATA

Obavezan volonterski rad

Općinsko vijeće donijelo je novu Odluku o kreditiranju učenika i studenata. Najveća novost je dužnost obavljanja volonterskog, odnosno društveno-korisnog rada i to u trajanju 30 sati za učenike, odnosno 40 sati za studente, prema programu Službe za društvene djelatnosti Općine Kostrena. Kredit će se i nadalje isplaćivati za 10 kalendarskih mjeseci osim u slučaju studenata završne godine studija koji traje parni broj semestara. Oni će, nakon što odslužaju posljednji semestar, imati pravo na isplatu dodatnih 5 mjesečnih obroka. Korisnici imaju obvezu kredit vratiti najkasnije dvije godine nakon završetka redovnog školovanja. Obveze vraćanja kredita bit će oslobođeni učenici koji u školskoj godini za koju primaju kredit ostvare prosjek ocjena najmanje 4,50, a studenti 4,00 i redovito završe školovanje.

B. R.

KOSTRENU DO KRAJA GODINE OČEKUJE USVAJANJE PROSTORNOG PLANA VLADINA UREDBA “KOČI” PROSTORNI PLAN

Uredba o zabrani gradnje u pojasu od tisuću metara od obalne crte rezultirala je zastojem prirodnog rasta i razvoja Kostrene koja očekuje dolazak investitora, transparentnu modernizaciju industrije, kao i očuvanje prirodnih i povijesnih vrijednosti

Barbara ČALUŠIĆ

U Kostreni želimo održivi razvoj – Željko Linšak

Sve popularnija krilatica održivog razvoja vrlo se dobro može primijeniti na primjeru Kostrene koja na malenom području posjeduje značajne proturječnosti – industriju i prirodne ljepote, postajući istodobno iz dana u dan sve privlačnije mjesto za život. Naime, nastanak Općine Kostrena donio je novu viziju prostornog planiranja koja se u potpunosti razlikuje od planova prije osamostaljenja, kada je industrijskoj Rijeci trebala poslužiti kao satelitsko naselje radnog stanovništva. No, iako je Općina Kostrena jedna od prvih jedinica lokalne samouprave koja je 2001. godine donijela prijedlog svog prostornog plana, taj plan se već dvije godine nalazi nadomak usvajanja. Njegovo konačno donošenje ponajviše koči Vladina uredba o zabrani gradnje u pojasu od tisuću metara od obalne crte budući da gotovo cjelokupno područje Kostrene spada pod tu uredbu. To je u konačnici rezultiralo zastojem prirodnog rasta i razvoja Kostrene koja već dugo očekuje dolazak investitora na svom području, transparentnu modernizaciju postojeće industrije, kao i očuvanje postojećih prirodnih i povijesnih vrijednosti.

Zaštita prirode

– Intencija izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Kostrena je usklađivanje s Vladinom uredbom o zaštiti obalnog pojasa mora i to je naša primarna namjera. No, jedna od temeljnih namjera je i zaštita ostatka Kostrene koji je još uvijek neizgrađen. Kaosredine od lokalnog značaja, zaštićene zbog svoje prirodne vrijednosti, su šire područje vršnog grebena kostrenskog poluotoka te šumskog područja Glavica i Žuknica, kao područje vrijedne autohtone vegetacije. Zatim slijedi stanište vrijedne i rijetke flore obalnog pojasa i Soplja, staništa specifičnih fauna na Solinu, podmorski park s uvalom Svežanj kao stanište podmorskog živog svijeta, geomorfološki detalji na Perilu i Žurkovo, a zbog zaštite prirodnih staništa dopušta se uređenje botaničkog vrta na području Perila, govori Željko Linšak, član općinskog Poglavarstva zadužen za prostrono planirane, urbanizam i ekologiju.

Prostorni plan odredio je Kostrenu kao jedinstveno naselje s atributima grada na moru, visokim standardima stanovanja,

prometne i infrastrukturne opremljenosti te ekoloških normativa. Da će Kostrena u predstojećem desetljeću uvelike rasti, dokazuje sociološko-demografska studija izrađena za potrebe županijskog plana koja Kostreni do 2015. godine predviđa gotovo udvostručenje stanovništva, na 7.000 stanovnika.

Urbanistički planovi

Budući da nakon usvajanja Prostornog plana slijedi usvajanje planova nižeg reda, u roku od šest mjeseci trebali bi biti usvojeni i dani na javni uvid pojedini urbanistički planovi. Prvi urbanistički planovi koje će se uskladiti s Prostornim planom Kostrene bit će urbanistički planovi područja Žuknice te urbanistički plan područja Doričića, Paveka i Perovića. Za ova naselja ponovit će se javna rasprava jer je došlo do smanjenja građevinskih područja prilikom usklađivanja s postojećom Vladinom uredbom.

– Za građevinska područja Martinšćice i Vrha Martinšćice te urbanističkog plana Sv. Lucije do Rožmanića, odmah nakon usvajanja Prostornog plana uslijedit će javna rasprava jer tu imamo veliki pritisak

Okretanje poreznim prihodima

Na pitanje što će Prostorni plan u konačnici donijeti Kostreni, Linšak odgovara da će Kostrena dobiti razvoj kakvog definira prostorni plan – od izgradnje stambenih objekata do poslovnih i industrijskih zona. Trenutačno u Kostreni postoji preko sedamdeset zahtjeva za suglasnost oko izdavanja lokacijskih i građevinskih dozvola, a svaka stambena građevina proračun bi trebala “ojačati” za stotinjak tisuća kuna na temelju komunalnog doprinosa, što u konačnici iznosi oko sedam milijuna kuna iz proračuna.

– U Kostreni želimo održivi razvoj je se naša općina većim dijelom financira iz prihoda dobivenih od onečišćivača. No, danas su onečišćivači tu, dok ih za petnaestak godina možda više neće biti, zbog čega se moramo više okrenuti poreznim prihodima, odnosno poduzetništvu. Želimo biti predgrađe Rijeke sa zaštićenim područjima koja su okružena industrijom pa je bitno da se suživot zaštite okoliša nastavi te da Kostrena bude jedno lijepo primorsko mjesto, dok ćemo se industriji koju smo zatekli prilagoditi na način da više vodimo brigu o zaštiti okoliša, zaključuje Linšak.

mještana. U pripremi je urbanistički plan zone R-2, odnosno zelenog pojasa uz more, s plažama od uvale Žurkovo do Stare vode. To je pet planova uređenja koji će odmah nakon usvajanja prostornog plana ići na usvajanje. Ti su planovi već u završnoj fazi, a velik pritisak imamo i za poslovnu zonu Šoići koja se nalazi unutar tih tisuću metara. Budući da su na rebalansu proračuna osigurana sredstva, krenuli smo s pripremom prijedloga urbanističkog plana uređenja Poslovne zone Šoići. Prostornim planom obvezali smo tri velika onečišćivača, "Viktor Lenac", HEP i Inu koja bi trebala ići u modernizaciju, da izrade svoje urbanističke planove uređenja koje prihvaća Općinsko vijeće, a to je poluga kojom možemo kontrolirati razvoj onečišćivača na našem području. Brodogradilište "Viktor Lenac", odnosno samu uvalu i kavu, podijelili smo na dva urbanistička plana. U uvali smo definirali nastavak radova na remontnom brodogradilištu, dok namjenu kave nismo definirali strogo kao brodograđevnu, već kao poslovnu iz razloga da možemo jasnije kontrolirati što će se ondje događati. Pritom je želja

općine da se ondje stave razni turistički sadržaji, kaže Linšak.

Pri donošenju urbanističkih planova industrijskog područja, prema Linšakovom mišljenju, problem predstavlja što se ne može točno definirati rok donošenja takvih planova, pa "Lenac", HEP i Ina svoje planove mogu donijeti i za dvadeset godina. Dinamika izrade urbanističkih planova može se djelomice kontrolirati Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Općine Kostrena koje je donijelo Općinsko vijeće i kojim se definirala izrada urbanističkih planova uređenja za četverogodišnje razdoblje do 2009. godine.

Nema sankcija

- Oni su time obavezani, ali opet s druge strane, sankcije za tako nešto ne postoje, smatra Linšak i dodaje da će Općina, zagađivači ne donesu urbanističke planove, sama krenuti u njihovu izradu, ali i njihovo financiranje.

- Najviše nas brine modernizacija Ine koju podržavamo ako nam donese čišći zrak i manje buke. No, nismo za

modernizaciju na način na koji to radi Ina, tako što radi studiju utjecaja na okoliš samo za jedan pogon, umjesto za cjelokupnu rafineriju jer jedino bismo tako dobili cjelokupan uvid. Studija utjecaja na okoliš isto će tako imati javni uvid i moći će je vidjeti svi zainteresirani građani jer modernizacija Ine nije samo stvar Kostrene i nekih općina riječkog prstena već Županije, pa i cijele Hrvatske, naglašava Linšak, koji se nada da će Prostorni plan Kostrene Općinsko vijeće napokon usvojiti koncem ove godine. Kako je podsjetio, Prostorni plan Kostrene još nije dobio suglasnost županijskog Zavoda za održivi razvoj, a posljednje izmjene koje je Zavod zatražio u srpnju napravljene su te se vrlo skoro očekuje dobivanje mišljenja Zavoda, nakon čega slijedi dobivanje suglasnosti Ureda državne uprave.

- Ne čekajući tu fazu, razgovarali smo s Uredom državne uprave i nadležnim ministarstvom. Imamo pozitivne najave s njihove strane i obećanja da će nam maksimalno pomoći ubrzati proceduru donošenja prostornog i urbanističkih planova, tvrdi Linšak.

Nakon usvajanja Prostornog plana, u roku od šest mjeseci trebali bi biti usvojeni i pojedini urbanistički planovi

SUŽIVOT S ININIM POSTROJENJIMA U SUSJEDSTVU POSTAJE SVE TEŽI

BUKA I SMRAD MUČE MJEŠTANE URINJA

Na sastanku predstavnika Ine i Općine Kostrena te nekih od mještana Urinja dogovoreno je da će se u cilju smanjenja buke postaviti zvučne barijere. No teško je povjerovati da će takvi sitni, kozmetički zahvati uopće dotaknuti stvarne izvore problema buke i smrada koji dopiru iz Ine

Barbara ČALUŠIĆ

Suživot s Ininim postrojenjima u Kostreni proteklih je nekoliko mjeseci obilježilo žestoko negodovanje mještana koje su više puta izrazili u medijima. Protiv Ine nisu

se bunili samo oni koji žive u njoj neposrednoj blizini, već i stanovnici nešto udaljeniji od Urinja, a osim buke, koja muči Inine prve susjede, mještani Kostrene proteklih su mjeseci javno

negodovali protiv smrada koji je nakon remonta Inih FCC postrojenja postao kostrenska svakodnevnica.

Nepodnošljiva buka, koja se osobito pojačala nakon remonta, glavni je problem mještana Urinja, posebice vlasnika triju kuća koje od crvene industrijske zone dijeli tek uska cesta. Stanari tih kuća marljivo sakupljaju pisanu dokumentaciju o buci koja se širi iz njihovog industrijskog susjedstva i koja često uvelike premašuje dopuštenih 60 decibela, iako za najbučnije dane, kad je po procjeni mještana buka morala iznositi i 150 decibela, ne posjeduju nikakav službeni dokument.

Pokvarena stanica

– U Ini kažu da im se pokvarila stanica za mjerenje, pa podatke o buci u kritičnim trenucima nemaju ni Općina Kostrena, ni Ina, objašnjava Danijela Borčić, koja s obitelji živi tik uz Ininu žicu. Ona već godinama marljivo prikuplja opsežnu dokumentaciju Ininih mjerenja buke i kakvoće zraka s obližnje mjerne stanice u Urinju koju dobiva od Općine Kostrena. Uz česta pozivanja Sanitarne inspekcije, koja je ujedno izdala rješenje prije godinu i pol dana o tome da Ina do 1. prosinca ove godine treba poduzeti akustične zaštitne mjere i postaviti barijere kako bi smanjila buku koja zagorčava život mještanima, Danijela Borčić i njen susjed Predrag Tićak pisali su Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja, no odgovor nisu dobili.

Željko Linšak, član Poglavarstva Općine Kostrena zadužen za ekologiju, neposredno nakon Inina remonta kazao je da je Općina Kostrena po pitanju mjerenja buke i onečišćenja zraka u neprestanim kontaktima s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo PGŽ-a i Sanitarnom inspekcijom, čija istraživanja kažu da stanje u Urinju

Nepodnošljiva buka, koja se pojačala nakon remonta Ininih postrojenja, glavni je problem Urinja

nije alarmantno te da nema nikakvih akcidentnih situacija. U priopćenju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ-a, koje je objavljeno koncem srpnja kad su pritužbe mještana bile najžešće, stoji da je kod ponovnog puštanja Ininih pogona u rad zamijećeno povećanje prosječnih sati koncentracija sumpornog dioksida te prosječnih dnevnih frakcija lebdećih čestica veličine do deset mikrona. U priopćenju zaključuju da se “kod takvih onečišćenja zraka te registriranih vremena trajanja izloženosti, ne mogu pojaviti negativni učinci na zdravlje izloženih ljudi”.

Poslovična šutnja

Inina poslovična šutnja kad je javnost u pitanju i škrti odgovori nadležnih institucija o stvarnom stanju u naftnom gigantu, pokrenuli su i pitanja vijećnika Općinskog vijeća pa su tako poremećaji u radu Inih postrojenja bili jedna od tema aktualnog sata rujanske sjednice, na kojoj je Linšak ustvrdio da su problemi postali sve češći otkad je Ina izašla iz remonta, a o svim akcidentnim situacijama Općinu Kostrena obavještava se naknadno, pa primjerice o požaru na brtvi jednog spremnika koja se dogodila početkom rujna, nisu znali ni u Općini, ali ni u Centru za obavješćivanje.

– Nakon što smo doznali za požar, odmah smo alarmirali Inspekciju zaštite okoliša koja je izašla na teren, ali zapisnik nismo dobili, rekao je Linšak na posljednjoj sjednici Vijeća. On je tada izvijestio vijećnike o sastanku na kojem su, osim predstavnika Ine i Općine Kostrena, bili prisutni i neki od mještana Urinja, a na kojem je dogovoreno da će u cilju smanjenja buke, koja je ondje prepoznata kao najveći problem, postaviti zvučne barijere u skladu s baznim inženjeringom i kartom buke. Te bi barijere, konkretno kako sada stvari stoje, trebale biti drveće i zaštitne pregrade kakve se mogu susresti na autoputovima.

Forma će takvim zahvatom u slučaju problema buke na neki način biti zadovoljena, no teško je povjerovati da će takvi sitni, kozmetički zahvati koji se rade izvana, uopće dotaknuti stvarne izvore problema buke i smrada koji dopiru iz Ine.

KOSTRENO, DRAGA KOSTRENO...

Petak, 6 jutro: stajen se i drito na balkon pogledan zdolun, a Paveki već va dimu – časti TE Urinj z ke dohaja gusti beli dim ki malo hita na žučkasto-črljenu varijantu.

7.45: novi dimni sinjal, ma ov put z rafinerije i to po sen sega črni.

10.00: sedimo va kuhinje i pijemo kafe – najedanput neš tremendo zasmrdi. Da se ni Muci pocural nekamo? Se obajdemo, niš od toga. Gremo van – kad ono smrad ko da je Muci zacural celi Dujmići – amonijak. Rafinerija ili termoelektrana? Okol ure zapolne: va zraku smrad od “Domestosa” – klor. Rafinerija ili termoelektrana?

6 večer: smrde pokvarena jaja – sumpor. Rafinerija ili termoelektrana?

Subota, 10 jutro: teplo za krepat – konačno san slobodna – gren se okupat. Kamo – pa zna se na Lončinu, ma iman ča i videt. More blatno, masno, nekakovi črni komadići plivaju (imela san prilike nauživat se toga va mladosti kad je rafinerija počela delat). Ljudi se jade, zijaju i na me, aš da ča mučin i kakov ja to turizam promoviran, a more blatno. Zovemo 112. Gren se okupat na Svežanj, ali prekasno jer dokle smo na Lončine provivali odgonetnut je to zišlo z rafinerije, termoelektrane al broda pred Urinjom, blato je šlo naprvo i za kupanje na Svežnju je bilo kasno. Gren doma jadna.

Nedelja jutro: va novinah piše da su rekli da nikakovo zagađenje ni primjećeno. Gren opet na Lončinu. Danas je čisto, ali oni isti kupači od čera se još više jade na me i govore neka novinari k njimi dojdu. Kupači kostimi se čera nisu mogli oprat, leh su po njimi ostajale črne masne maće.

Pundeljak jutro: pogled prema moru – z balkona jušto vidin kus mora od Prištanišća do Spužvine. Iman ča i videt – gnjusna škvara pliva. Trebe ni sad ni zagađenja?

Večer: rabi oprat privrat i kantrede aš su pune prašine ka je malo krupneja tj. črneja i masneja leh ča bi trebala bit i sliči onoj ku stalno nahajamo na barke ka je vezana na Pristanišću.

Se je ovo bilo va Kostrene va nekuliko dan ovoga leta 21. stoljeća, a pune usta zaštite okoliša!

Komu ću se žalit?! Niki ne abada. Neki govore da će se odselit. Kamo da gren? Kad ne znan kad i skuda san došla. Kuliko god prebiran po porodičnomu stablu – se počinje i finjiva va Kostrene. Čebrki i Lovretovi.

Pa ča sada da ja buden izrod i bižin ča? Da zamen kuću ka ima jedno 200 let, gromaču ka je nastala pitaj Boga kada, lehu ku je otac ukral od gromače za sled vrta načinit, smokvu cukarinku ka je najbolja na svitu, trešnjju glavanku hrustavu i slatku, grah slaji od cukara. Rožmansko počivalo, grote, Pristanišće i Lončinu.

Ma, ako to zamen, moran zet i Šternu, Stazicu, Grmlje, Brićevicu, Paličinu, Kulu, Stipići, Mulčevo radi ciklam, Kurilovo aš su tamo najraneje visibabe, ravnicu valje spod kuće aš je na proliće krcata šparog. Ne smen pozabit ni onaj kantunić kraj barbe Ivanove lehe kade su prve fjojlice, a ni one prave fjojlice aš su još rasle va vrtu moga pokojnoga nona Tona. I se ča god još ne bin smela pozabit.

I, ako nakrcan se to i iden ča, kade ću sako jutro kad se stanen, moć z jednun očadun, zagrlit celi Kvarner?

Čebrkovic

ATRAKTIVNI OBJEKTI KOSTRENSKOG OBALNOG POJASA ČEKAJU INVESTITORE

PROSTORI ZAPUŠTENI, ULAGAČI NEZAINTERESIRANI

Iz razgovora s vlasnicima Vile Marine, Vile Kostrene, kluba Croatia Linea i bivšeg restorana Copacabana, očito je da će kostrensko priobalje još neko vrijeme pričekati na dolazak primjerenih sadržaja u ove objekte

Barbara ČALUŠIĆ

Za Vilu Marinu, koja je s radom prestala prije tri godine, istaknuta je previsoka cijena

Bivši klub Croatia Linea te restorani Vila Kostrena, Vila Marina i Copacabana četiri su nekadašnja turističko-ugostiteljska objekta smještena na kostrenskom obalnom pojasu koji su unatoč atraktivnom položaju i izgledu već godinama izvan funkcije. Iako bi se moglo očekivati da će to područje s više od dva kilometra obale i neposrednom blizinom Rijeke predstavljati idealno mjesto za ulagače, čini se da njihov interes koji bi kostrenskoj rivijeri dao

novu dimenziju barem zasad izostaje. No, iz razgovora sa sadašnjim vlasnicima moglo bi se reći da je izostao i njihov interes da svoje objekte prodaju ili pak vrate u funkciju i na taj način sačuvaju svoju imovinu od propadanja.

Nema kupaca

Nekadašnji restoran Vila Marina u Žurkovu, u vlasništvu Jadran hotela, s radom

je prestao prije tri godine kad su iz njega izašli posljednji zakupci. Zgrada restorana koji je prije dvadesetak godina slovio kao elitni, iz dana u dan postaje derutnija, porazbijana su stakla i zapušten okoliš, a iako su dosad objavljena tri natječaja za prodaju ovog objekta, kupac se nije našao. Početnu cijenu od 890 tisuća eura, koliko je Vila

Marina koštala na prvom natječaju, pa sve do 760 tisuća eura, na koliko je bio raspisan posljednji natječaj, interesenti su očito smatrali previsokom za objekt od tristotinjak četvornih metara u koji još treba puno uložiti.

– Jadran hoteli nemaju namjeru nešto organizirati u zgradi restorana Marina. Zgrada će ići ili u najam ili na prodaju, glasilo je kratak odgovor Zorana Luštica, direktora Jadran hotela. Inače, detaljni prostorni plan dozvoljava mogućnost da se nadogradi još jedan kat, a prema istom planu, namjena zgrade i dalje ostaje poslovna, odnosno ugostiteljska.

Nedonošenje planova nižeg reda, koji ovise o još uvijek neusvojenom općinskom prostornom planu, sprječava za još barem godinu dana osmišljavanje konkretnih sadržaja Vile Kostrena koju je prije dvije godine kupio sadašnji izbornik hrvatske nogometne reprezentacije Slaven Bilić. Tako barem kaže njegov riječki poslovni partner Sanjin Ugarković.

– Zgradu Vile Kostrena s još jednom

Samo Croatia Line plaća komunalnu naknadu

Od navedena četiri objekta, jedino Croatia Line u stečaju za zgradu kluba Croatia Linea Općini Kostrena plaća komunalnu naknadu. Prema općinskoj odluci, Jadran hoteli i Luje oslobođeni su plaćanja komunalne naknade za objekte restorana Vila Marina i Copacabana budući da se ondje ne odvija nikakva djelatnost. Vlasnici Vile Kostrena također ne plaćaju naknadu, iako Općina još nije donijela nikakvu odluku o njihovom oslobađanju od toga

Posljednji zakupac iz Copacabane je izašao prije gotovo deset godina

zgradom i oko 10 tisuća četvornih metara terena kupili smo jer je to bila dobra prilika. Imamo pregovore s nekoliko partnera s kojima bismo ušli u investiciju kad do nje dođe, a trenutačno smo u idealnoj poziciji i možemo čekati s ulaganjem u zgradu, kaže Ugraković i dodaje da se o budućem sadržaju Vile Kostrena ne može govoriti, hoće li to biti wellness, poliklinika, dom za starije osobe ili nešto četvrto.

Prodaja kluba CL

U nizu neiskorištenih objekata u prvom redu do mora, u Kostreni je bez sumnje najuočljivija i najvrjednija zgrada bivšeg kluba Croatia Linea. Nakon nesretne sudbine nekadašnjeg najvećeg brodarara, ništa bolje nije prošla ni ova zgrada površine 1.400 kvadrata, a koja se nalazi na terenu od 13.600 četvornih metara. Njezinu prodaju sve donedavno sprječavali su neriješeni imovinsko-pravni odnosi, a s posljednjim zakupcima Croatia Line u stečaju je zbog neplaćanja najmnine završio na sudu. Ovaj je objekt procijenjen na 3,8 milijuna eura, a Croatia Line je nedavno za njega dobila vlasnički list, što, kako je kazao stečajni upravitelj Željko Očelić, znači da se uskoro može očekivati njegova prodaja. O pismu namjere Primorsko-goranske županije, koja se nametnula kao najozbiljniji interesent kojeg podržava i lokalna samuprava, Očelić kaže da ono ništa ne znači do konkretne ponude. Prema njegovim riječima, Županija, koja ondje namjerava smjestiti neku od svojih javnih ustanova poput Prirodoslovnog muzeja ili još neosnovanog Centra za održivi razvoj, nije jedini potencijalni kupac ovog objekta.

Najškrtiji na podacima bio je Rade Zrilić, direktor tvrtke Luje u čijem se vlasništvu, uz još nekoliko ugostiteljskih objekata u Kostreni poput kampa u Pavekima, nalazi i objekt bivšeg restorana Copacabana iznad lučice Stara voda. Posljednji zakupac ovog objekta iz njega je izašao prije gotovo deset godina, a vlasnik otad nije učinio nikavo vidljivo ulaganje u prostor.

– Mi smo firma koja ozbiljno ulaže u svoje projekte i ne dajemo informacije bez ugovorenog termina, bio je odgovor direktora Zrilića na pitanje zašto Copacabana već godina stoji prazna i hoće li se u skorijoj budućnosti ondje

Za bivši klub Croatia Linea, procijenjen na 3,8 milijuna eura, očekuje se konkretna ponuda

KOSTRENA NAPOKON DOBILA PLIN

Plinovod pušten u rad

Plinovod u Kostreni polovicom rujna prvi je put pušten u rad punjenjem miješanog plina na dionici od spoja s mrežom Energa u Ulici braće Pavlinić na Vežici do Narodne čitaonice u Sv. Luciji. Kako je kazao Duško Maravić, direktor tvrtke-koncesionara za plinifikaciju u Kostreni, Kraljevici i Čavlima, Amga Adrije, ovakvo je punjenje uobičajena procedura prije puštanja plinske mreže u rad, a probnim je punjenjem svako kućanstvo koje ima plinski priključak i potrebne instalacije, godinu i pol dana nakon početka postavljanja plinovoda u Kostreni, praktički moglo koristiti riječki miješani plin u svom kućanstvu. Miješani plin će tako moći koristiti Kostrenjani koji stanuju na Vrhu Martinšćice, Glavanima, Sv. Luciji i Ulici kostrenskih boraca, a u tijeku je spoj gornjih predjela oko trimstaze na plinovod u Glavanima. Prva faza plinifikacije u Kostreni, prema najavama koncesionara, trebala bi završiti postavljanjem plinskih cijevi u naselju Iva Šodića.

Iako Maravić predviđa da će interes za plinskim pri-

ključcima porasti dolaskom plina u Kostrenu, pa očekuje da će kroz pet godina 80 posto kostrenskih kućanstava imati plinski priključak, zasad je u Kostreni napravljeno tek 50-ak priključaka. Najzanimljivije je da je najmanji interes za priključcima u preliminarnim anketama bio u najvećem kostrenskom naselju Pavekima, gdje uopće nije bilo zainteresiranih, pa će u ovom naselju plinske cijevi biti postavljene tek u drugoj fazi plinifikacije, u kojoj će plinovod krenuti sve do Poslovne zone u Šoićima. Iz prve faze najvjerojatnije će biti izostavljeni i Šodići, iako je tamo zabilježen dovoljan broj zainteresiranih mještana, ali je Amga Adria, prema Maravićevom objašnjenju, ostala bez sredstava koja su utrošena na asfaltiranje raskopanih prometnica.

B. Č.

Pojedini dijelovi Kostrene mogu koristiti miješani plin

BROJ TURISTA U KOSTRENI PADA U ODNOSU NA 2005. GODINU

TURISTIČKO MJESTO U TRANZITU

Na osmomjesečnoj razini prisutan je pozitivan trend u broju noćenja, no glavna turistička sezona, srpanj i kolovoz, nije polučila te rezultate. Manji je broj domaćih i stranih posjetitelja, koji su se i kraće zadržavali u Kostreni

Andelka VRANIĆ RASOL

Po njezinoj konfiguraciji, ljepoti i razvedenosti obale, bistrini mora s puno malih i većih uvala, položajem prema suncu koji joj daruje cjelodnevno sunčanje, Kostrenu kao turističku destinaciju sve više prepoznaju domaći i strani gosti. Iako za sada Kostrena u glavnoj turističkoj sezoni srpanj-kolovoz ima pretežito status tranzitnog turističkog mjesta, uz dodatne sadržaje koje treba osigurati turisti bi mogli biti brojniji, uz dulje zadržavanje. Prema podacima Turističke zajednice Općine Kostrena, u Kostreni je za razdoblje siječanj-kolovoz 2006. godine ostvareno 23.044 noćenja ili 22 posto više u odnosu na isti period prošle godine, dok je broj gostiju od 7.913 za 6 posto manji. U strukturi gostiju u 2006. godini nešto je manji broj stranih posjetitelja, koji su se i kraće zadržavali, dok su domaći gosti, brojem u malom padu, ostvarili povećanje noćenja za 98 posto ponajprije zbog konstantne popunjenosti kapaciteta u prvih šest mjeseci u prenoćištu "Lucija", koje u ukupnom prometu ostvaruje 73 posto svih noćenja i koji je utjecao na nešto veći osmomjesečni prosjek noćenja po osobi od 2,91 dana prema lanjskom od 2,24.

Najbrojniji Talijani

Među stranim turistima tradicionalno su najbrojniji Talijani, koji ujedno ostvaruju i najveći broj noćenja. Slijede Nijemci, Francuzi, Austrijanci i Poljaci koji se nešto duže zadržavaju, pa su po broju noćenja na trećem mjestu.

Od uplaćene boravišne pristojbe TZ Kostrena uplaćeno je 47.226,39 kuna, od turističke članarine 47.819,83 kuna ili ukupno 95.046,22 kuna, čime je ostvareno 68 posto planiranih prihoda po tim osnovama.

Iako je na osmomjesečnoj razini pozitivan trend u broju noćenja, glavna turistička sezona, srpanj i kolovoz, nije polučila te rezultate. Tako su u srpnju boravila 1.674 turista, u kolovozu 2.727 gostiju koji su ostvarili 6.328 noćenja, od čega je domaćih bilo 1.762, a stranih 4.566 noćenja. Na smanjenje gostiju u kolovozu veliki utjecaj imale su nepovoljne vremenske prilike, pa problem nemogućnosti skretanje prema Kostreni sa zaobilaznice na Orehovici, kao i trend smanjenja boravka na jednome mjestu.

Utjecaja su imale i dosta visoke cijene turističke ponude. Prema mišljenju direk-

torice Turističkog ureda Turističke zajednice Općine Kostrena Željke Egredžije, interesa za turističku ponudu ima, ali je naša destinacija skupa. Potencijalni turisti traže mnogo više nego što Kostrena za sada može pružiti, pa uspoređivanjem ponude i cijena često odustaju. Gosti preferiraju hotelski smještaj u "Luciji", zatim slijede privatna noćenja u segmentu samostalnih iznajmljivača, kamp u Pavekima, odmaralište Saveza izviđača, ronilački centar "Tagro", a na začelju privatni smještaj preko agencije. To upućuje da je Kostreni potreban hotel, privatni sektor treba poboljšati ponudu, a veliki interes je za kamp. Direktorica se sjeća davnih osamdesetih kada je kamp u Pavekima u dva ljetna mjeseca bilježio 40.000 noćenja, dok zadnje tri godine jedva prelazi 23.000 noćenja.

Turistički potencijal

Treba poraditi i na ponudi drugih sadržaja. Za sada su gostima u Kostreni dostupni samo teniski teren i odbojka na pijesku ispred prenoćišta "Lucija" te jahanje u konjičkom centru u Sv. Barbari. Kako u Kostreni djeluje niz udruga, od ronilačke do ribarske, mišljenja je da bi iste trebale naći interesa za turističku ponudu, tj. uključiti se u događanja.

Iako se na županijskoj razini turistički promet Kostrene kao dio "riječkog prstena" realizira u svega nekoliko postotaka, Željka Egredžija raspoznaje da Kostrena kao turistička destinacija ima potencijala. Pritom blizina većeg centra poput Rijeke pogoduje jer turisti nakon kupanja na kostrenskim plažama kasnije mogu usmjeriti svoje vrijeme na šoping, a naročito na razna kulturna događanja koje Rijeka sve više nudi.

Turistička zajednica i ostali subjekti nizom aktivnosti i planova trebaju Kostrenu učiniti atraktivnom, osim u prirodnim ljepotama, i na drugim segmentima za koje u Kostreni postoje predispozicije (signalizacija sa zaobilaznice, koncesija za plaže, više sporta i zabave) tijekom glavne sezone.

Motel "Lucija" u turističkom prometu Kostrene ostvaruje 73 posto svih noćenja

REZULTATI MJERENJA NASTAVNOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

MORE U KOSTRENI VISOKE KAKVOĆE

Ispitivanja se već godinama obavljaju od početka svibnja do konca rujna u desetak navrata, na plaži Veli jarak pored Galeba, kod ronilačkog kluba, u uvali Svežanj i na plaži Stara voda

Barbara ČALUŠIĆ

I dok je sezona kupanja za mnoge već odavno završila, oni koji su se ovog ljeta kupali na nekoj od kostrenskih plaža mogu reći da su još jedno ljeto proveli kupajući se u čistom moru. Koliko god možda zvuči pomalo nevjerojatno, kostrenski je akvatorij, iako okružen teškom industrijom – brodogradilištem, termoelektranom i Ininim postrojenjima - vrlo čist te se, s ocjenom koja proizlazi iz dugogodišnjih ispitivanja, može svrstavati u dio obalnog pojasa Jadrana koji je još uvijek nezagađen.

Naime, da je kvaliteta mora u Kostreni visoke kakvoće, već godinama pokazuju kontinuirana ispitivanja koja u razdoblju sezone kupanja od početka svibnja do konca rujna obavlja Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije. Ispitivanja se u tom razdoblju obavljaju deset puta, i to na lokalitetima Veli jarak, odnosno plaža pokraj JK Galeb, plaža pokraj ronilačkog kluba, uvala Svežanj te plaža Stara voda. Pritom je jedini lokalitet koji djelomice odstupa od najviše ocjene mora visoke kakvoće, onaj pored hangara jedriličarskog kluba, koji je, kako su na početku sezone pokazala mjerenja, u svibnju i lipnju

pokazao da je ondje more pogodno za kupanje. Nakon ove nešto niže ocjene kakvoće, preostalih sedam mjerenja do konca rujna ondje je pokazalo more visoke kakvoće kao i na ostalim lokalitetima u Kostreni.

Strogi kriteriji

Inače, mjerenja Zavoda obuhvaćaju određivanje fizikalnih, kemijskih i bakterioloških osobina morske vode, pri čemu se bakteriološki parametri smatraju najznačajnijim indikatorima zagađenja mora fekalnim otpadnim vodama. Tako se prema kriterijima Zavoda morem visoke kakvoće smatra ono u kojem ukupni koliformi u 100 mililitara vode iznose do 100, a fekalni koliformi i fekalni streptokoki do 10. S druge strane, kod mora pogodnog za kupanje ta se količina ukupnih koliforma penje na 500 u 80 posto uzoraka dok fekalni koliformi i streptokoki iznose 100 u 80 posto uzoraka. Na internet starnicama Nastavnog zavoda za javno zdravstvo ističe se da su kriteriji Svjetske zdravstvene organizacije i Programa zaštite okoliša Ujedinjenih naroda

blaži od kriterija određenih Uredbom o standardima kakvoće mora Nastavnog zavoda za javno zdravstvo. Tako je prema kriterijima Svjetske zdravstvene organizacije umjereno zagađeno more još uvijek pogodno za kupanje dok su kriteriji županijskog zavoda znatno strožiji.

– Da bi pridonijela očuvanju visoke kakvoće mora, Općina Kostrena čini dva konkretna načina kojima kontrolira kakvoću mora na svom području. To su izgradnja kanalizacijske mreže i pritisak na Inu, HEP i “Viktor Lenac” da se ponašaju prema Vodopravnoj dozvoli, objašnjava Željko Linšak, član Općinskog poglavarstva zadužen za ekologiju.

Prijava plaže

On smatra da će se izgradnjom kanalizacijskog sustava u Kostreni spriječiti dotok otpadnih voda u kostrensko more, dok inzistiranje na Vodopravnoj dozvoli u slučaju tri najveća industrijska subjekta na području Kostrene, nalaže da se u more ne ispuštaju nedozvoljene tvari. Također, Ina, HEP i “Viktor Lenac” dužni su redovito provoditi kemijske analize tvari koje se ispuštaju u more, a dobivene rezultate slati na uvid općinskom Odboru za zaštitu okoliša.

No, dok je opće zadovoljstvo kvalitetom kostrenskog mora neupitno, čistoća plaža posve je drugačiji problem. Opterećene gužvom, plaže od Žurkova do Stare vode kojima u srpnju i kolovozu gravitira cijela Rijeka, često nisu u skladu s visokom kakvoćom mora na kojem se nalaze. Nesumnjivo je da su velike količine smeća i česta devastacija prirodne i općinske imovine problem na kojeg će se u budućnosti valjati više osvrtni te uz ekološkusvijest ojačanu sveprisutnim mislima o održivom razvoju, pridati više pažnje i cjelokupnom dojmu kostrenskih prirodnih vrijednosti.

Kostrenski je akvatorij, iako okružen teškom industrijom, vrlo čist

KULTURALNE INSTITUCIJE I MEKINJE POVIJESTI

Spomenom osnutka i djelovanja Narodne čitaonice u Kostreni Svetoj Barbari, željeli smo se oduprijeti provincijskom mentalitetu koji zanemaruje vlastite veličine, a poseže za stranim autoritetima. U podizanju i djelovanju kostrenskih kulturalnih institucija Katolička je crkva dala značajan doprinos, naročito preko svojih svećenika Jakova Randića i Antona Burmaševića

Ivan STOŠIĆ

Početkom srpnja ove godine spomenuli smo se 135. godišnjice od osnutka Narodne čitaonice u Kostreni Svete Barbare. Na svetoj misi u župnoj crkvi molitvom smo Božjem milosrđu preporučili osnivače čitaonice. U prigodnom izlaganju u prostorijama obnovljene čitaonice, nakon mise, podastrijeti su neki elementi iz povijesti osnivanja i rada ove ustanove. Doduše, malo je neobično spominjanje i obilježavanje baš 135. godišnjice, obično se slave neke zaokružene cjeline kao 50. i 100. godišnjica. Začudujuće je da ništa nije zabilježeno o 100. obljetnici prve kostrenske čitaonice. Znači li to da se ta visoka obljetnica u Kostreni uopće nije proslavila? Može se očekivati da će znanstveni skup, odnosno zbornik stručnih radova na temu ove čitaonice, ponuditi odgovor i na ovo pitanje.

Podizanje institucija

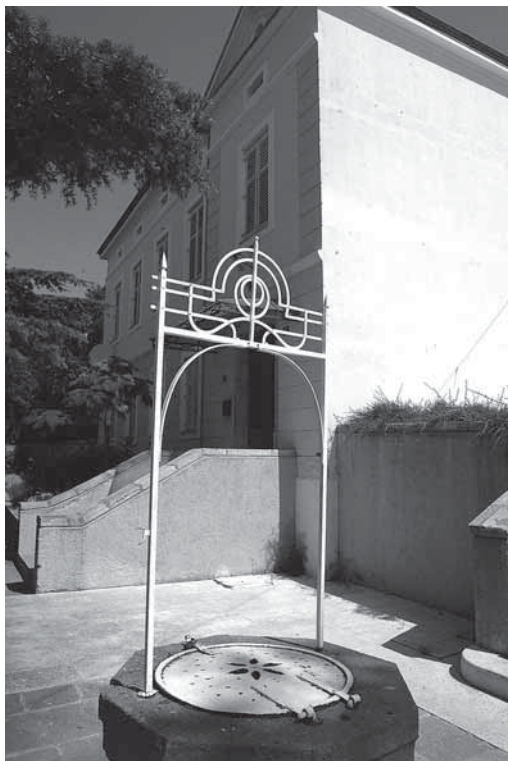
Veliki, nedavno preminuli, teolog Tomislav Janko Šagi-Bunić jednom reče: "Kod nas u Hrvatskoj moraš učiniti nevjerojatno puno da bi ti priznali nevjerojatno malo. Tipično za provincijsku sredinu koja prezire svoje, a poseže za stranim autoritetima".

Spomenom osnutka, ali i djelovanja čitaonice u Kostreni, zapravo sjećanjem na osnivače ove ustanove kao i onim što će se na toj crti još događati, željeli smo i želimo se oduprijeti provincijskom mentalitetu koji zaboravlja i zanemaruje vlastite veličine. Kolike su zasluge osnivača čitaonice, koliko su oni i njihovo djelo veliki, reći će znalci na stručnom skupu koji će se na tu temu održati u Kostreni. Ipak, već sada možemo istaknuti neke činjenice.

Temeljna karakteristika hrvatske povijesti je s jedne strane podjela hrvatskih zemalja, u čemu su u različitim razdobljima nalazile interesa i nagađale se okolne sile te s druge strane pokreti za objedinjavanjem hrvatskog područja kao podloge za zastupanje i obranu vlastitih nacionalnih interesa i ciljeva. Zauzeta ratovima, zastala u razvitku vlastitoga gospodarstava, konfiscirana nakon Zrinsko-frankopanske urote, Hrvatska ipak postupno prikuplja snage za nacionalnu politiku koja veliki zamah poprima svršetkom osamnaestog i početkom devetnaestog stoljeća. Hrvatski narodni preporod javlja se kao novi duh hrvatskog narodnog zajedništva naspram mađarskih, talijanskih i njemačkih presizanja.

Važnu ulogu u tom preporodu imaju hrvatske narodne čitaonice koje se na ovom

priobalnom području osnivaju četrdesetih godina devetnaestog stoljeća. Ove čitaonice bile su središta okupljanja onih ljudi koji su bili svjesni da kapilarni zajednički rad na podizanju institucija potrebnih za oblikovanje suvremene hrvatske nacionalne osobnosti na kulturnom, političkom i gospodarskom području jest najprimjereniji odgovor izazovima ovog našeg geopolitičkog područja. Dakako da to nije bilo ni jednostavno ni lako. Osamostaljavati se i zastupati svoje interese nisu blagonaklono gledale druge, prije svega susjedne već formirane nacionalne države, od kojih su neke očitovale izrazito kolonijalne pretenzije. S takvim pretenzijama nespojiv je bio bilo kakav oblik samoodlučivanja i hrvatske samostojnosti.

U tom vremenu, čak i u europskim ljevičarskim krugovima, koji su po definiciji vrlo suzdržani prema pojmovima nacija i država, susrećemo neku vrstu podijele naroda na pozitivne i negativne. Tako, na primjer, u marksističkoj tradiciji nalazimo podjelu naroda na povijesne i nepovijesne narode, na nositelje imperija i na "mekinje" povijesti. Uz još neke druge i mi Hrvati, prema tim shvaćanjima i tumačenjima povijesti, spadali bismo u ovu drugu, potpuno negativističku grupu.

Prihvatiti, uklopiti se, pomoći

U izraze suprotstavljanja ovakvim svrsta-

vanjima i tumačenjima povijesti, mogu se ubrojiti također i osnivanja narodnih čitaonica. Katolička crkva nijedan narod, pa onda ni hrvatski, nije svrstavala u nepovijesni narod, a što ne znači da je Crkva bila jedini i glavni faktor u formiranju ove nacije. Crkva kao organizacijska struktura nije i redovito ne može biti okosnica oko koje se oblikuje neka nacija. Hrvati kao nacija nisu to po svojoj pripadnosti Katoličkoj crkvi. Činjenicu da su nacija nije im pribavila ili utemeljila Katolička crkva, nego se to što postoji hrvatska nacija sastoji u nečemu drugom, drugi su faktori u tom odigrali ključnu ulogu, a Katolička je crkva samo znala to poštivati, prihvatiti, usvojiti, u to se uklopiti, s hrvatskom se nacijom ovdje konkretno životno povezati, njoj u tome smislu također neke povijesne pomoći i usluge pružati.

Osnivanje kostrenske čitaonice potvrđuje ovu konstataciju. Glavni pobornik osnutka čitaonice bio je svećenik i mjesni župnik Antun Burmašević. Prije toga, on je 1869. godine osnovao Bratovštinu Svetog Nikole, koja je imala svrhu da u duhu konkretne i djelotvorne kršćanske ljubavi prema bližnjemu materijalno pomaže članove bratovštine i njihove obitelji. Spomen-spis o proslavi četrdesete godišnjice osnutka ove čitaonice napisao je opet jedan svećenik, Lovro Tomašić župnik, koji je i sam aktivno sudjelovao ne samo u pripremanju i održavanju te proslave nego i u dotadašnjem radu te ustanove.

Da se Katolička crkva ovdje u Kostreni suživjela s narodom, tom narodu pomagala i pružala usluge, pokazuju ne samo ove dvije značajne kostrenske institucije, Bratovština Svetog Nikole i Narodna čitaonica, nego i primjer svećenika Jakova Randića, koji je bio pokretač organiziranog školstva u svojoj rodnoj Kostreni. Osnovao je prvu kostrensku školu u Svetoj Barbari, osigurao joj prostor i sredstva i sam zdušno djeci prenosio znanje i odgajao ih. Za hrvatski je narod Katolička crkva u ovom pučkom smislu tijekom njegove povijesti odigrala značajnu ulogu, koja je bez sumnje utjecala na razbuđivanje i konstituiranje njegove nacionalne svijesti, na rast njegovih nacionalnih vrednota kakve su danas. Životna mudrost mora neminovno voditi računa o realnostima kakve su ovdje, kakve su nastale tijekom povijesti, jer druge povijesti nemamo nego ovu kakva je bila. A ona nam je namrla određene realitete, i samo se od tih realiteta može polaziti u stvaranju novoga.

OD 7. LISTOPADA DO 14. STUDENOG ODRŽAVA SE PETA JESEN U KOSTRENI

VRHUNSKI DOGAĐAJI U ČITAONICI

Na ovogodišnjoj Jeseni održat će se osam predstava, dva klapska koncerta i jedna izložba

Borka RELJAC

Peta po redu kulturna manifestacija Jesen u Kostreni je pred nama. I ove godine na pozornicu Narodne čitaonice Kostrena sv. Lucija popet će se glumci najistaknutijih hrvatskih kazališta i predstaviti nam neke od ponajboljih uloga ostvarenih u proteklim godinama. Svi koji svoju kartu osiguraju na vrijeme imat će priliku pogledati veterane hrvatskog glumišta, među kojima su Špiro Guberina ili Pero Kvrđić, vidjeti što nam nude riječke snage Galiano Pahor, Edita Karađole, Nenad Šegvić i ostali, ili pak prosuditi nove mlade glumce čije se zvijezde tek stvaraju. Bit će tu i dva klapska koncerta te jedna izložba koja će oplemeniti hol Narodne čitaonice tijekom trajanja manifestacije.

Manifestacija traje od 7. listopada do 14. studenog, a sva događanja započinju u 20 sati u Narodnoj čitaonici Kostrena Sv. Lucija. Informacije i rezervacija karata i pretplata bit će na telefonima 209-041 i 091/520-6102 te na stranici www.kostrena.hr ili putem maila opcina-kostrena@ri.htnet.hr. Ulaznice će se prodavati sat vremena prije početka predstave, a cijena će se kretati od 30 do 40 kuna. Cijena kompleta ulaznica iznosi 200 kuna. Rezervirane karte treba podignuti na dan predstave do 19.30 sati, na blagajni u Narodnoj čitaonici. Ove je godine predviđen i popust za grupe veće od 15 osoba, čiji dolazak treba unaprijed najaviti telefonom.

Organizatori ovogodišnje Jeseni su Odbor za prosvjetu i kulturu Općine Kostrena i Udruga Narodne čitaonice Kostrena, a održavanje manifestacije pomogli su Općina Kostrena, koja je i glavni pokrovitelj te Primorsko-goranska županija.

Nakon što prođe i ova peta godine održavanja Jeseni, želja je organizatora da posjetitelji iznesu svoje viđenje ovog događanja, njegov doprinos kulturi našeg kraja te u Općinu Kostrena ili Narodnu čitaonicu Kostrena sv. Lucija dostave svoje prijedloge i želje za godine koje su pred nama.

Gostovanje ansambla Lado zaključilo je lanjsko izdanje Jeseni u Kostreni

Program Jeseni u Kostreni 2006.

7. listopada, subota

KLAPA "KAMIK" I GOSTI, koncert, obilježavanje pet godina djelovanja klape / **SVEČANO OTVARANJE MANIFESTACIJE**

11. listopada, srijeda

SA' ĆE BOŽO, SVAKI ČAS..., Teatar Rugantino, Zagreb / autor: Ivica Ivanišević / glume: Špiro Guberina, Ivica Vidović, Slaven Knezović/Goran Navojec, Krunoslav Klabučar / režija: Mario Kovač

14. listopada, subota

FRANCUZICA, HNK Split / autor: Ilija Zovko / glume: Ilija Zovko, Zoja Odak / režija: Vanča Kljaković

18. listopada, srijeda

SOBOSLIKAR, Gradsko kazalište Joza Ivakić, Vinkovci / autor: Donald Churchill / glume: Stojan Matavulj, Ines Bojanić, Sandra Tankosić / režija: Stojan Matavulj

21. listopada, subota

LIKOVNA UDRUGA VELI PINEL, Kostrena, obilježavanje 10 godina djelovanja udruge / **OTVORENJE IZLOŽBE SLIKA**

25. listopada, srijeda

SHAKESPEARE na EXit, Teatar Exit, Zagreb / autor: Pavlica Bajsić / glume: Živko Anočić, Marko Maković, Jerko Marčić / režija: Matko Raguž

28. listopada, subota

U POSJETU KOD GOSPODINA GREENA, Planet Art, Zagreb / autor: Jef Baron / glume: Pero Kvrđić, Luka Dragić / režija: Aida Bukvić

4. studenoga, subota

MARLENE DIETRICH, Umjetnička organizacija Caravan, Zagreb / autor: Ana Tonković Dolenčić, Vlatko Broz, Ivan Leo Lemo / glume: Ksenija Prohaska, Ivan Božičević (glasovir) / režija: Ivan Leo Lemo

8. studenoga, srijeda

PRIJEVARA, HNK Ivana pl. Zajca, Rijeka / autor: Harold Pinter / glume: Galiano Pahor, Andreja Blagojević, Alen Liverić / režija: Marin Lukanović

12. studenoga, nedjelja

PREDSTAVA HAMLETA U SELU MRDUŠA DONJA, HKD teatar, Rijeka / autor: Vinko Brešan / glume: Davor Jureško, Nenad Šegvić, Edita Karađole, Zrinka Kolak – Fabijan, Damir Orlić, Denis Brižić, Andrea Blagojević / režija: Larry Zappia

14. studenoga, utorak

KLAPA "NEVERA" I GOSTI, Primorska večer, koncert / **SVEČANO ZATVARANJE MANIFESTACIJE**

Organizator zadržava pravo izmjene programa.

NARODNA ČITAONICA U KOSTRENI SVETE LUCIJE SLAVI 130. OBLJETNICU

SIMBOL NAŠE SLOBODE

Četrdesetak pomoraca, predvođenih kapetanom Stjepanom Vranićem osnovalo je u Kostreni Sv. Lucije 5. srpnja 1876. godine društvenu ustanovu za prosvjeđivanje puka i gospodarski napredak mjesta. Tom povijesnom činu bili su nazočni i pomorski kapetani Vjekoslav Šodić, Andre Tićac i Toma Uršičić, Jakov Doričić, Josip Franelić i mjesni učitelj Đuro Maletić

Daniel KOKIĆ

U Hrvatskom narodnom preporodu nastalo je gotovo sve što danas imamo u Kostreni. To su naši civilizacijski korijeni, kulturni temelji, prvi nezgrapni počeci. Da nije bilo toga pokreta, pučke škole i čitaonice u obje Kostrene jamačno bi nastale tek mnogo kasnije. Preporoditelji su uspješno izvršili postavljeni historijski zadatak: stvorili su čvrste temelje za daljnji razvojni put hrvatskoga naroda prema punom nacionalnom oslobođenju.

“Mladi ljudi, puni zanosa, snage, volje i želje, bili su uporni u bitci da vrate materinji jezik, da se njime slobodno služe i svome narodu daju knjige i časopise na svome jeziku. Osjećaji rodoljublja, narodnosti, masovno su rasli i u tom zanosu prilazi se osnivanju čitaonica” – s pravom tvrdi Pavao Uršičić. To se dogodilo i u Kostreni Sv. Lucije 5. srpnja 1876. godine. Četrdesetak pomoraca, predvođenih kapetanom Stjepanom Vranićem (1825. – 1904.), osnovalo je društvenu ustanovu za prosvjeđivanje puka i gospodarski napredak mjesta. Tom povijesnom činu, osim Stjepana Vranića, bili su nazočni: pomorski kapetani Vjekoslav Šodić, Andre Tićac i Toma Uršičić, Jakov Doričić, Josip Franelić i mjesni učitelj Đuro Maletić kao zapisničar. Bili su tu zastupljeni gotovo svi kostrenski zaseoci, najugledniji ljudi koji su pronosili napredne ideje o potrebi i ulozi čitaonice u životu mjesnoga stanovništva.

Dom od 1896.

Prema pravilima Čitaonice, “pristup u društvo je slobodan svakomu mještaniu pristojnog ponašanja i neporočnom”. U početku je to bilo sastajalište obrazovanih ljudi, a kasnije i širih slojeva pučanstva. Tu se raspravljalo o društvenim, kulturnim, sportskim, političkim i gospodarskim pitanjima toga vremena. Izdavale su kostrenske čitaonice i knjige s naptucima o izvozu vina, zapošljavanju u riječkim tvornicama sukna, kože, papira.

Kao i u Sv. Barbari, u početku Čitaonica nije imala svoj dom, pa je radila u privatnim kućama, u Sabličevoj, Čehovoj. Takvo stanje potrajalo je sve do 1896. godine, kada je napokon dobila svoj dom u vidu dioničarskog društva. Izabrana je lokacija u središtu mjesta na najljepšemu predjelu, Ukupno je upisano 500 dionica u iznosu od 10.000 forinti kojima se platilo zemljište, gradnju, osiguranje, porez i inventar. Tada su se stekli uvjeti za svestrane aktivnosti. Osniva se tamburaški zbor (1906.), dramska skupina, pjevačko društvo, Gospojinsko društvo. Otvorena je knjižnica, izvršena pretplata na novine i časopise, održavala su se predavanja, koncerti, dramske predstave, plesovi i zabave. Povećao se broj članova na 169 u 1910. godini. Tada je Čitaonica dobivala 16 novina i časopisa: Matica hrvatska, Riječki novi list, Narodni list, Naša sloga, Obzor, Slobodna riječ, Prosvjeta, Crvena Hrvatska, Riječki glasnik, Dom i svijet, Omnibus, Pokret, Il corriere di Genova, Male novine, Društvo sv. Jeronima, Hrvatska sloboda.

Povećanje broja članstva, raznovrsnog po socijalnom sastavu i velik odaziv općinstva na predstave i koncerte, pokazali su da je dvorana premala, stoga ju je valjalo proširiti, što je i učinjeno 1911. godine.

Prihodi s priredaba i koncerata koristili su se u dobrotvorne svrhe. Čitaonica je poduzela akciju pošumljavanja Raspel-

ja, u čemu su sudjelovali brojni mještani, proširila se cesta Vrh Martinšćice – Žurkovo. Sve se to radilo s velikim elanom, ljubavlju i željom da “naša Kostrena gre naprvo”. Rukovodstvo Čitaonice to je dobro osjetilo, iskoristilo entuzijazam ljudi i planovi su ostvareni.

Kostrenski studenti

Početkom 20. stoljeća pojavili su se i prvi kostrenski studenti, koji su sa zagrebačkog Sveučilišta donijeli dragocjeno znanje. Svojim radom u kulturnim aktivnostima istakli su se Hermenigildo Juričić i Vjenceslav Glavan. Profesor Juričić postaje dirigent tamburaškoga zbora i održava koncert u Čitaonici, a sav prihod namijenio je Akademskom društvu zagrebačkoga Sveučilišta. Godine 1913. zborovođa Božo Suzanić dobio je zlatan lančić u znak priznanja za kulturno-umjetničku aktivnost. Barba Božo, kako su ga odmila zvali, bio je specifična ličnost, “rodoljub, čovjek pun znanja, spretan tehničar, glazbenik, političar, dugogodišnji predsjednik Upravnoga odbora Narodne čitaonice i kostrenski zastupnik u gradskome vijeću Općine Sušak”.

U kulturno-zabavnome životu do Prvoga svjetskog rata istaknuo se Mate Ružić, tajnik Čitaonice. Bio je vrlo aktivan u tamburaškomu društvu te dramskoj sekciji sve do svoje prerane smrti 1913. godine. Njegovo je djelo nastavio sin mu

Dragana Vučinić predsjednica Udruge čitaonice

Izborna skupština Udruge Narodne čitaonice Kostrena sv. Lucija održana je 27. lipnja. Nova predsjednica Udruge i njenog Upravnog odbora je Dragana Vučinić, dok su ostali članovi Upravnog odbora Vjekoslav Bakašun, Edita Podnar, Davor Wilhelm, Marijan Blokar, Barbara Puž-Čubrić, Aleš Podnar, Ina Randić i Jadranka Rajnović. Članovi Nadzornog odbora su Mladenka Krtica, Tamara Bulat i Viktor Blažina. U planu novih mandatarata je da Čitaonica ponovo postane okupljalište svih mještana Kostrene, da bude centar društvenih i kulturnih zbivanja kao što je to bila i u prošlosti. Navedeno se planira postići kroz različite programe i sadržaje, od kojih je prvi veći obilježavanje 130. godišnjice Čitaonice. Oformljen je poseban organizacijski odbor proslave, na čelu kojeg je dr. Vjekoslav Bakašun. Proslava se planira održati u sklopu programa obilježavanja Dana Općine Kostrena.

B. R

Zgrada Narodne čitaonice u Svetoj Luciji izgrađena je 1896. godine

Mate, popularni pjevač, “jedan od rado viđenih i voljenih od čitavog odbora i svih Kostrenjana”.

Završetak Prvoga svjetskog rata i raspad Austro-Ugarske Monarhije donose veselje, ali i tugu. Otišla Austrija – došla Italija. Talijanski arditi okupirali su Kostrenu, zauzeli Čitaonicu i školu. Tu su se zadržali do 9. svibnja 1921. “Njihov su odlazak Kostrenjani svečano proslavili” – zapisao je kroničar.

Koliko su Kostrenjani voljeli svoju čitaonicu, pokazuje činjenica da su se svi dotadašnji dioničari odrekli svojih dionica u njezinu korist i tako je zgrada postala vlasništvom Narodne čitaonice.

Sveto drvo lipa

Godine 1925. cijela Hrvatska je proslavila tisućugodišnjicu hrvatskoga kraljevstva i spomen na njezina prvog kralja – kralja Tomislava. Kostrena se priključila toj proslavi posadivši pred Čitaonicom sveto slavensko drvo lipu, koja još i sada stvara ugodnu ljetnu hladovinu. Iduće godine 7. studenoga svečano je proslavljena 50. obljetnica Narodne čitaonice. Svečanosti su bile nazočne i delegacije iz Kostrene Sv. Barbare, Drage i Trsata.

Otvoren “Libar”

Nogomet više ne stanuje u zgradi Narodne čitaonice u Sv. Luciji, moglo bi se zaključiti po imenu novoootvorenog kafića “Libar”, koji je koncem kolovoza započeo s radom na mjestu nekadašnjeg kafića “Pomorac”. Otvorenju kafića imena primjerenog ustanovi u kojoj se nalazi prisustvovali su predstavnici kostrenske vlasti, a preuredilo ga je poduzeće “3V”. Kako doznajemo, vlasnici se namjeravaju uključiti u kostrenske zabavne programe, pa se, između ostalog, može očekivati i povratak maškara u kostrensku čitaonicu.

B. Č.

Međutim, pokazalo se da je dvorana premalena i da ju je trebalo produljiti, što je sljedećih godina i učinjeno.

Usljedile su plodne i nezaboravne godine, u kojima su se izvodile dramske predstave (Gogolj, Tomić, Pecija Petrović, Kočić, Nušić), koncerti pod ravnanjem Mate Ružića mlađeg i nastupi operne pjevačice Egidije Bakarčićeve te proslavljenoga opernog baritona Branka Medanića, rodnom iz Kostrene. Premda je bio stalni član riječke opere, nije zaboravio svoju Kostrenu te je na svojim nastupima izvodio arije iz Zrinskoga, Traviate, Seviljskoga brijača, Cavallerie Rusticane, sve do svoje iznenadne smrti na pozornici HNK Ivana pl. Zajca, usred Puccinijeve opere La Boheme. Bilo su to programi na visokoj umjetničkoj razini, što su mogli osjetiti i mještani Drage, Krasice, Hreljina, Kukuljanova, Kraljevice i inih primorskih mjesta u kojima su Kostrenjani uspješno gostovali.

Tijekom Drugoga svjetskog rata kostrenska čitaonica nije bila pošteđena razaranja, 7. listopada 1943. njemački nacisti su je zapalili. Nakon rata obnovila se i Čitaonica sa svojim kulturnim djelatnostima. Obnovio se pjevački i tamburaški zbor pod vodstvom Tone Vranića, dramska sekcija pod iskusnom rukom riječkoga glumca i redatelja Anđelka Štimca.

Temeljita obnova

Ove godine Narodna čitaonica iz Kostrene Sv. Lucije slavi 130. obljetnicu svoga osnutka i aktivnoga djelovanja. Osnutak Općine i ona je osjetila. Devedesetih godina temeljito je obnovljena, a knjižnica obogaćena novim izdanjima. Štoviše, malo koje mjesto u Hrvatskom primorju ima tako lijepu i luksuznu čitaonicu kao Kostrena. Prava ljepotica! Svojim

Obilježena 135. obljetnica Čitaonice u Sv. Barbari

Svečanom misom i polaganjem vijenaca na grob osnivača prve kostrenske čitaonice Antuna Burmaševića, Kostrenjani su 9. srpnja obilježili 135. godišnjicu Čitaonice u Sv. Barbari, koja je utemeljena na taj dan daleke 1871. godine. Jedan od glavnih pokretača osnutka čitaonice, Bratovština sv. Nikole, najstarija kostrenska udruga koja još od 19. stoljeća okuplja barbaranske pomorce i njihove obitelji, bila je organizator proslave. Kako se moglo doznati iz predavanja akademika Petra Strčića, ovakve su proslave nekada bile uistinu raskošne pa se 1911. godine okrugla obljetnica barbaranske čitaonice slavila uz topovske kanonade i vatromet. O važnosti osnutka čitaonice govorili su i predstavnici Primorsko-goranske županije, a Ankica Lörinc, članica kostrenskog poglavarstva zadužena za društvene djelatnosti, u svom se obraćanju prisjetila bogatog društvenog života koji se nekada odvijao u čitaonici u Sv. Barbari. Prema njenom obećanju, čitaonica bi u skoroj budućnosti trebala ponovo postati prostor u kojem će se odvijati razna kulturna događanja u Sv. Barbari.

B. Č.

likovnim izložbama, dramskim predstavama, književnim večerima i koncertima oduševila nas je i oplemenila, a knjižnica proširila naše duhovne horizonte. I kad smo se htjeli zabaviti, rasonoditi i naplesati, išli smo u njene skute te u pjesmi i svirci dočekivali nove godine uz prigodne domjenke i “ludovali” u njejoj dvorani na mesopusnim tancima.

Kao nekad, i danas se u prostorijama Čitaonice održavaju sastanci NK Pomorca, Katedre Čakavskoga sabora, kulturno-umjetničke manifestacije “Jesen u Kostreni”, političkih stranaka, različitih foruma, a tako će i ostati. Društveni dom za sve ljude i sve aktivnosti sportskoga, literarnoga, političkoga, društvenoga, umjetničkoga i kulturnoga karaktera.

Kostrenske čitaonice su dio nas, dio naše povijesti, ali i budućnosti. Pače i više, kao kulturno i nacionalno žarište, one su “simbol naše slobode”, znamen našega otpora tuđincu, ognjište na kojem su se domoljubno grijale prošle generacije i generacije, a nadamo se i budućim naraštaji. Unatoč tehničkim pomagalima i masovnim medijima, knjiga je bila i ostala osnovno sredstvo stjecanja znanja, odgoja i obrazovanja, stoga je kostrenskim čitaonicama budućnost zajamčena.

JOSIP JOŽ VIČEVIĆ – BARBA NA STRANCU

JEDVA ČEKAN POĆ NA MORE

Ja san avancal za komandanta pred 27 let, odnosno va aprilu 1979. leta na “Crnoj Gore” kada san imel 34 leta. Da se ni ovo dogodilo z “Croatia lineon” i danas bin verovatno tamo navigal i šal va penziju, ma život ne pita ča biš otel, nego ti napravi situaciju kada va trenu moraš reagirat i donest optimalnu odluku, misleć na se oko sebe i nikoga ne povredit

Zlatan MARUNIĆ

More te zove i to je način života na ki san se navadil – Jož Vičević

Ovo leto je puneh 45 let da san prvi put bil na brodu, sad već davne 1961. sa staron “Hrvatsko” ko špicfajer. Bil je to napol putnički i napol teretni brod, hodili smo va New York. To san leto, nakon prvog razreda nautike, prvi put okusil more i navigaciju, jedan vijaj od dva meseca. Barba mi je bil, tu naš Kostrenjan, jedan za mene najboljih i najjačih komandanti, gospodin i znalac, ma ne samo va pomorstvu nego i po ponašanju i po općoj naobrazbe, kap. Viktor Pezelj. Nas špicfajeri je bilo 20 na brodu i to deset nautičari i deset strojari, a pratili su nas profesori Gudac, Depolo i Grubišić z Šmrike za strojari. Kapetan Pezelj bi nas spicival i povijest i književnost, pa bi nas ki put i z mosta potiral ako ne bimo ča znali. Z druge bande bi nan, kad bi bilo loše more i kad bi valjalo, dal ligešturi da legnemo na kuvertu, na zrak, i slal nan čaj i dvopek da se refamo.

Jedva čekam ukrcaj

Prvi put smo partili z Rike preko talijanskih luka i Lisabona za New York, Filadelfiju, Baltimor i nazada. Najviše su nas koristili za timunat, ma i ostali posli na kuverte i mostu smo delali. Imeli smo beli kruh za marendu i obed i čin bi nan konobar stavili na stol košaricu kruha

valje bi ga pojili ne čekajuć hranu. Mene je more jako škodilo, pa san već onda mislel da neću navigat, tako san mislel i se ove silne leta, ma se vavek na kraju spravin i partin, pa moren reć da posle tri-četiri meseca doma nekako jedva čekam ukrcaj, novi izazov. More te zove i to je način života na ki san se navadil.

Od moje generacije puno ih naviga, morda i 50 posto njih, neki su vezani uz pomorstvo na kraju, a neki su i va penzije. Od Kostrenjani još navigaju, Ervin Rožmanić, Slave Ružić, Darko Puž, Danir Kosec, Duško Marunić na remorkeru, osim Davora Vranića ki je rano šal na kraj. Imamo i lipu užancu da se najdemo sakih pet let, prvu subota va deveten mesecu Pave Komadina, Milorad Medved, Ranko Smokvina, Arsen Mejić, Dubravko Katalinić, Ivica Polonijo i si mi drugi, dojdemo va školu va Bakar sednemo va klupe i domislamo se lipe mladosti. Posle pasamo groblje, domislamo se seh ki više nisu s nami.

Kad san finil nautiku va Bakru već san imel šest meseci navigacije i to iskustvo špicfajera je neprocjenjivo, pa se puno put i danas zapitan ča se j' zatrla neć ča je valjalo. Ko špicfajer san navigal na “Hrvatskoj”, na “Romanije” za Perziju i na “Visu” do Aleksandrije, naravno se “Jugolinija”. Danas dohajaju ljudi od dvajset let prvi put na brod, pa se ni obrnut ne znaju, a sran ih je pitat. Mi smo znali i timunat i navigat i po kuverte delat i nazivi brodski ki va libru ne pišu.

Brzo se avancalo

Relativno se je brzo avancalo, posle poručničkog ispita za sekonda i čifa, pa i za barbu. Ja san avancal za komandanta pred 27 let, odnosno va aprilu 1979. leta na “Crnoj Gore” kada san imel 34 leta. Da se ni ovo dogodilo z “Jugolinijon”, odnosno “Croatia lineon” i danas bin verovatno tamo navigal i

šal va penziju, ma život ne pita ča biš otel, nego ti napravi situaciju kada va trenu moraš reagirat i donest optimalnu odluku, misleć na seh oko sebe i nikoga ne povredit.

Volel san linijaše

Trebal san poč, ko drugi dan, na “Hreljin”, pa odustal i partil za ki dan na stranca, na Columbiju va firmu kade i danas navigan. Ja san tužan pustil “Croatia line” posle seh teh let. Na toj našoj ljubavi od “Jugolinije” san z puno Kostrenjani navigal, najviše nas je bilo 10 na jednen brodu i to kad san bil kadet na “Zviru”. Moji uzori su bili kap. Viktor Pezelj, pa kap. Milivoj Šodić ki me j' ukrcaj, posle vojske, ka je bila zgubljeno vrime kako za me tako i za državu, za oficijala na “Supilo” za Sjevernu Evropu. Navigal san s Kostrenjani pa se vavek rado domislin Josipa Blokara, Bepa Usmijanija, Toma Pavešića, Zlatka Jurkovića, Darka Glažara i puno drugeh i mladeh, da ne govorin za kadeti. Sad su se to komandanti.

Od ovih četrdeset let navigacije bar san trejset let navigal na istok do Japana, odnosno više do Singapura, Malaje, Bangkoka, do Indije, vijaji od po dva

Prvi put komandant, na “Crnoj Gore” 1979. leta

meseca. Prvi put san bil dole ko kadet 1965. s "Kosovon", a zadnji put ko komandant s "Kostrenun", linijašom do Japana. Volel san linijaše, delat kargo plani, od Jadrana do Japana promenit četiri do pet put kompletan teret va desetak porti. Skrcivaš, ukrcivaš, konbinaš, pogotovo z Japana mehanizacija i teški tereti, pazit na stabilitet, na ricanje, skladištenje...

Interesantnije je bilo nekad navigat, brže je gvardija pasivala uz sekstant, sunce i zvezde, ortodromu, devijacije i računi stabiliteta. Danas je lakše ča se toga tiče, ma je ono imelo svoje čari, svoj duh. Zgubili su se pomorski izrazi, ni već ni jarboli, ni sartije, gondoljere, kanjare, bimi, soljere, kazamate, kasara ni piketine, ne diši više verniž, ni pitura...

Ni s kuhinje više isto ne diši, kosti ni na deset jutro, čaj se ne pije. Ne fermiva se više na seke, pa ni friške ribe ni, ma ja učin Filipinci da kuhaju po naši, gril vavek po nedelje paričamo, ribe ili meso, opustimo se i čakulamo. Neki se vavek tuže da hrana na brodu ni dobra, da kuhari ne valjaju, da je panatike malo, ja neznan, mene je vavek dobro ili san se ove leta sriće imel. Mene ni sran reć da san prvi put kokošu na brodu pojil, aš ih ni bilo doma, bilo je masti i kompira i za obed i za večeru. Saki grintat more, ma mi smo tu da si damo podršku, da si ugodimo i nikad nisan očekival da će mi ki s kraja pomoć.

Tajfun va Žuten moru

Danas najviše navigan po Sjevernoj Evropi, magla me prati od Roterdama do Dablina, kontejneri i preša. Ni pol ure ne smeš zgubit, valje zovu, kade si. Osan let san tu, ma malo drugačije navigan, četiri meseca na brodu, četiri doma i to je ča se mene tiče optimalno, pa dok me zdravlje služi i dok me zovu neka i bude tako.

Sega je bilo va oveh silneh let na brodu, grdo i lipo, o nekimi stvari mi je i danas teško povedat, a manje grdo je da se zgubil i ki kontejner va Biskaju, da san nevere, magle i zime proval. Domišljan se da nas je, na "Motovunu" z Singapura va Kobe, čapal jedan tajfun gore va Žuten moru, bliže Hong Kongu, bilo je jedno dva dana panike. Teret se j' pomaknul, makina je počela skosat. Čif i treći su mi bili Kostrenjani, pa se i doma zvalo, pisalo i paniku učinilo. Ja niman nikad običaj paniku storit, kako god je – dobro je, pasalo je, rečen. Srića je da čovik se to brzo pozabi, aš da pamti ne bi nikad više partil. To grdo putovanje je mesto pet dan trajalo dvanaest. Porazbijalo nan

je vinči, pa va Kobeu nismo mogli sami skrcivat teret, nego s kraja dizalice. Va Južnu Koreju smo šli na popravak dve šetimane.

Prije se ki znal napit i kakovu barufu storit, ma kad bolje promislin jako retko. Ja ne znan ako san pet ljudi skrcal va oveh 27 let ča san komandant.

Filipinci nisu loši

Maglu ne volin, bolje da je i huje vrime, ali da je višta barem koliko-toliko, iako su radari dobri i elektronika. Trafik je veli na moru, pogotovo va Nordu, a niki se pravila ne drži, si voze tuta forca. Zato se i događaju nesriće, ljudski faktor je presudan. Va ono "staro" vrime moren reć da je stručnost bila jača, pogotovo naši ljudi, ki su od špicfajera do barbe trebali fanj milj va rite imet. Danas uglavnom navigan s Filipincimi i moren reć da uopće nisu loši, poslušni su, engleski dobro znaju, kompjuterski obrazovani, a i škola im ima i glavu i rep, se pasaju. Prije dvajset let su nas strašili s njimi. Mat mi je užala reć: "Ne odi na stranca, će te kakov Filipinac z nožon".

Kako nikad veći problemi nisan imel na brodu, lahko san ga pustil i na kraj san volel i sad volin, kad se vežemo, poč. Se volin videt, poslikat z aparatun, pojist ča, žmulj dobroga vina popit, prošećat. Danas ti terminali van grada mi nisu po guštu, ma se ne predavan, zamen taksi i partin na kraj. Lane je i žena tri meseca bila s manun na brodu, navigali smo tu po Mediteranu, Italija, Tunis, Španjolska, Malta..., uživali.

Ja san prvi od svoje familje šal navigat, tata je delal va Asfaltu, mat je bila doma.

Familja Vičević na brodu "Motovun"

Žena Darinka i ja imamo kćer Sanju, njezin muž Siniša ni finil za navigat ma voli poč na ribe, dok mi nećaci navigaju. Naši unuci Mario i Matko ne misle o moru, kompjuteri ih pježaju, a ja mislin da je za mladu osobu lipo i pametno poč na brod pet-deset let, malo svita videt i zaradit ki šolad za start va životu, ma niki me ne sluša doma. Jadin se da puno sede spreda ekrana, pa in onda drugi dan kupin kakovu igru. Zaljubljeni smo va tu dicu, kako in ne dat kad moreš.

Od kad su me ova lipa leta čapala se manje iman volje za kanpanat okolo, tu san na terase, počivan va hladu, kakov roštilj zapalin. Zet, njegov otac i ja vino napravimo, malo rakije spečemo, ki put in gren za kumpaniju na ribe, do "Pomorca" volin poč, videt, navijat i kritikat.

To je bil barba Jož, smiren, zadovoljan i pun iskustva, mora da je lipo s njim navigat!

Ražanj vavek po nedelje paričamo, ribe ili meso, opustimo se i čakulamo – ražanj na "Crnoj Gori" 1980.

SPECIJALIZIRANI PROGRAM *RASTIMO ZDRAVO I SRETNO VRTIĆA* "ZLATNA RIBICA"

VODA – IZVOR ŽIVOTA

Nakon dviju radionica vezanih za problematiku ekologije i održivog razvoja, akcent je stavljen na vodu, odnosno more. Pitanju vode pristupilo se na pet različitih načina, koliko ima i vrtićkih skupina, ovisno o dobi i interesima djece

Borka RELJAC

U okviru specijaliziranog programa Rastimo zdravo i sretno djelatnici Dječjeg vrtića "Zlatna ribica" protekle su pedagoške godine veću pažnju pridali području ekologije, konkretno projektu VODA, u suradnji s prof. Vinkom Uzelac koja je na početku godine s odgajateljima vrtića i stručnim timom realizirala dvije radionice vezane za problematiku ekologije i održivog razvoja. Nakon radionica spontano se odlučilo da bi se akcent mogao staviti na vodu, odnosno more. Iz te su se ideje izrodili različiti projekti koje su odgajatelji skupina zajedno s djecom u grupama realizirali tijekom godine. Pitanju vode pristupilo se na pet različitih načina, koliko ima i vrtićkih skupina, ovisno o dobi i interesima djece.

U sklopu tog projekta ostvarile su se i sve godišnje zadaće programa, odnosno poticanje ekološke osjetljivosti, promicanje sportskih aktivnosti te razvijanje osjećaja pripadnosti zajednici. Ovo posljednje ostvareno je razgovorom o pomorcima, Bratovštini sv. Nikole, običajima našega kraja vezanim uz more, posjetima šternama, Perilu, Jedriličarskom klubu Galeb i Klubu podvodnih aktivnosti Kostrena te uspoređivanjem način života u prošlosti i sada.

U sklopu programa ekologije vrtićarci tradicionalno sudjeluju na Eko akciji Kostrena, a organiziraju i povremene manje eko akcije u sklopu svog prostora. Također, kontinuirano se sakuplja stari papir, a zaradu vrtić utroši na kupnju slikovnica, igračaka ili potrošnog materijala. Pohvalno je da su u ovu akciju uključeni i mještani koji nemaju djecu u vrtiću.

Općina Kostrena ove je godine osigurala sredstva za popravak sprava na vanjskom igralištu, klupica i koševa za smeće te se u idućoj godini u suradnji s roditeljima, "Parkovima" i ostalim sponzorima namjerava oplemeniti vanjski prostor zelenilom. Posebna zahvala ide na račun Turističke zajednice Općine Kostrena i njene direktorice Željke Egredžije koji su vrtiću darovali sadnice cvijeća za uređenje balkona.

Djeca iz skupine Pužići radila su eksperimente u svom "Bio kutiću"

Kako smo doživjeli vodu?

Skupina Zvezdice (jaslična skupina) – Spoznali smo važnost vode za održavanje osobne higijene i stekli naviku pranja ruku prije i nakon jela te pranja igračaka.

Skupina Dupini (djeca u 3. i 4. godini života) – Radili smo eksperimente o mijenjanju agregatnih stanja vode, razmišljali o tome što u vodi pliva, a što tone i što se u vodi otapa, a što ne te smo imali i demonstraciju kruženja vode u prirodi.

Mješovita skupina Meduze (djeca u 5. i 6. godini života) – Pretjerano smo gledali crtani film "Nindže kornjače" pa se to iskoristilo za poticaj daljnjem učenju o vodi. Prikupljali smo informacije i fotografije o kornjačama, imali likovne i jezične (stvaralačka priča, dramatizacija stihova, brojalica i sl.) aktivnosti vezano uz kornjače, posjetili smo ih u akvariju u Puli, a upoznali smo i mnogobrojne stanovnike akvarija u Crikvenici te sve završili vožnjom brodom sa staklenim dnom.

Mješovita skupina Pužići (djeca u 5. i 6. godini života) – U našem "Bio kutiću" radili smo eksperimente vezane uz boju, okus i miris vode te njezina agregatna stanja. Posjetili smo Rječinu, laboratorij za analizu vode Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ Rijeke, vodovod i izvor Zvir te gradski kolektor, a kroz sve smo to spoznali problematiku čiste i onečišćenje vode. Posjetili smo i akvarij u Crikvenici te se vozili brodom sa staklenim dnom.

Skupina Školjkice (djeca u 7. godini života) – Svoja smo znanja o vodi iskoristili za daljnji rad, a naša su pitanja bila vodič u proširivanje aktivnosti. Provodili smo eksperimente "Čarolije s vodom", učili kako je štedjeti, proučavali njen volumen i "zvučnost vode". Spoznali smo da je potrebna za život svih živih bića te smo posjetili Prirodoslovni muzej, izvor Rječine i sajam Nautica 2006. Otišli smo na izlet starim jedrenjakom i bili uključeni u potragu za izgubljenim blagom.

Skupina Meduze upoznala je kornjače u akvariju u Puli

GENERACIJA KOSTRENSKIH UČENIKA OKUPILA SE NAKON SEDAM DESETLJEĆA

SUSRET NAKON 70 LET

Na inicijativu dr. Vjekoslava Bakašuna ispred bivše pučke kostrenske škole, današnjeg općinskog sjedišta, našlo se jedanaestoro nekadašnjih kolega, koji su prvi put u školu kročili 1. rujna 1936.

Boris PEROVIĆ

Generacija kostrenskih “prvašića” iz 1936. godine našla se ponovo na okupu. Osam učenica i tri učenika tadašnje pučke škole Josip Juraj Strossmayer Kostrena su 1. rujna, točno na dan kada su prvi put sjeli u školske klupe, obnovili uspomene na ta davna vremena ispred zgrade svoje nekadašnje škole, danas sjedišta Općine Kostrena, koja je bila i pokrovitelj ovog nesvakidašnjeg druženja.

Vitalne 77-godišnjake na ponovni susret animirao je dr. Vjekoslav Bakašun, član ove generacije učenika, koji je prigodnim riječima podsjetio svoje školske kolege, nakon toga dugogodišnje prijatelje, na nezaboravne dane što su ih zajedno proveli u “klupama što život znače”.

– Ljudi moji – pa zar je to moguće!!! – ovako je ko lud zijal reporter Mladen Delić kad je reprezentacija dala gol. A ja bin rekao – ljudi moji, to ni za verovat – da je već sedadeset let pasalo od kad smo prvi put seli va ovoj škole va školske klupe – zamislio se dr. Bakašun.

Nastavio je s evociranje uspomena na dvokratni dolazak u školu, “na

kampananje do škole po sakakoven vrimenu”, na mokre noge, na činjenicu da ih u školi nije čekala tepla marena. Također se osvrnuo na današnje najave ministra Primorca da će djeca na završetku osnovne škole govoriti dva strana jezika.

– A mene je jednoga dana moja mat povedala kako me je pitala kad san prvi dan došal z škole kako mi je bilo. A ja da san rekao – lipo – samo ča učiteljica govori hrvatski. To znači da san va školu šal učiti strani zaik i naučil ga – izazvao je Bakašun smijeh prisutnih.

Na srdačnom susretu našlo se jedanaestoro nekadašnjih učenika kostrenske škole, uz Vjekoslava Bakašuna tu su bili Ado Šarinić, Božo Šikić, Nevenka Kovačević-Lovrić, Nedjeljka Puhar-Pučić, Cvjeta Vičević, Smiljka Linčić-Haramija, Ksenija Matković, Biserka Smokvina-Vučković, Danila Fak-Munjiza

Ponovo pred svojom školom – generacija “prvašića” iz 1936.

i Antonija Miloš-Ramini. Svi zajedno prisjetili su se devetero svojih kolega koji više nisu među živima: Božice Grbac, Anđelke Lorencin, Marije Matešić, Ada Grdakovića, Cvetka Rožmanića, Anta Ružića, Uga Sušlića, Ivica Vičevića i Iva Vranića. Bakašun je prenio pozdrave odsutnih kolega, Karmen Rus Frković i Lovra Nimca iz Rijeke te Anta Jurkovića iz New Yorka, koji su obećali pridružiti se “jedanaestorki” za pet godina, kada je predviđen ponovni susret.

PRIMANJE ZA USPJEŠNOG KOSTRENSKOG UČENIKA

Nagrađen Hrvoje Šalić

Učenik riječke Građevinske tehničke škole Hrvoje Šalić dobio je priznanje i nagradu Općine Kostrena za svoj uspjeh na Državnom natjecanju učenika i učenica graditeljskih i geodetskih škola Republike Hrvatske u zanimanjima i vještinama u strukovnim predmetima. Na natjecanju održanom u Zagrebu početkom svibnja, mladi Kostrenjan osvojio je drugo mjesto iz predmeta građevna mehanika. Devetnaestogodišnjeg bruceša Građevinskog fakulteta u Rijeci u prostorijama Općine primili su načelnik Miroslav Uljan i članica Poglavarstva

Hrvoje Šalić s Ankom Lörinz i Miroslavom Uljanom

za društvene djelatnosti Ankica Lörinz te mu čestitali na ostvarenom uspjehu. Kostrenski čelnici istaknuli su da je želja Poglavarstva da se na javni natječaj za nagrađivanje ubuduće javi što više odličnih kostrenskih učenika, kako osnovnoškolaca, tako i srednjoškolaca.

B. P.

NARODNA KNJIŽNICA KOSTRENA

Mjesec hrvatske knjige

Ilove je godine vrijeme od 15. listopada do 15. studenog rezervirano za “Mjesec hrvatske knjige”. Narodna knjižnica Kostrena redovno sudjeluje u ovom projektu putem raznih akcija, izložbi, organiziranja posjeta i slično. U tom periodu moći će se vratiti zaboravljene knjige bez naplate zakasnine ili pogledati izložba Godina znanosti – Nikola Tesla i drugi hrvatski znanstvenici svjetskog značaja. Predškolce i učenike prvih razreda očekuje prvi organizirani posjet knjižnici i upoznavanje s njenim radom, nakon čega će se prvašići moći besplatno učlaniti i posuditi svoje prve knjige za lektiru. U suradnji s Dječjim vrtićem “Zlatna ribica” i Osnovnom školom Kostrena kroz crtanje priče izrađivat će se kalendar za 2007. godinu, dok će osnovnoškolci moći sudjelovati i u Nacionalnom kvizu za poticanje čitanja.

B. R.

SAČUVAJ ME GLUPOSTI!

Borka RELJAC

Nažalost, počela je još jedna sezona Big Brothera. “Oni su mladi i lijepi”, rekao je voditelj spektakla. I to je sve. Nije rekao pametni – što je vrlo znakovito jer tko će ljude hvaliti ako ne voditelj, nije se spominjala niti ambicioznost – pitanje je bi li se ambiciozni prijavili za život u eksperimentalnom laboratoriju gdje se tri mjeseca ne radi ništa, nije bilo niti govora o vrijednima i radišnima jer takvi naravno, već negdje rade i zarađuju svoj kruh svojim rukama, a ne glumatanjem pred televizijskim masama i očekivanjem da će milijunčić i pol pasti baš njima u ruke. Sad, možda vam ovaj komentar na “mlade i lijepe” baš i nije po volji, ali biste li radije da vam dijete za idola ima jednog od njih ili kakvu osobu iz sportskog, političkog ili kulturnog života?

Kako je krenulo, vjerojatno je već, htjeli vi to ili ne, izabralo jednog od “stanara” kao svog favorita i mahnito šalje poruke prazneći svoju mobitel karticu, a sve na štetu vašeg kućnog budžeta. Glavna tema razgovora vašeg klinca ili već odraslog tinejdžera je tko će se prvi poljubiti, što će Ana ili Tanja sljedeće obući, kada će Romina ili Nikša biti nominirani i koga će pak nominirati Simon. Ah, ta pitanja od životne važnosti!

Jedno veliko ništa

Koji je uopće smisao života “stanara” u toj kući? Prije dvadeset - trideset godina ljudi njihovih godina (rane dvadesete) bili su oni koji pokreću promjene u društvu, organiziraju demonstracije, bave se političkim pitanjima, zalažu za drugačiji, bolji svijet. A što rade naši “ukućani”? Jedno veliko ništa. Čekaju da im lova doslovno padne s neba. Postao je taj način života uobičajen za današnje klince: prijavljuj se na razne natječaje ljepote, pjevaj, pleši, sviraj i zabavljaj narodne mase na amaterskom festivalu, živi pred kamerama pod svjetlom reflektora i pusti da ti životom upravljaju oni koji imaju viška para na mobitelu za slanje poruka. I pazi da im se sviđaš, jer oni te mogu izbaciti iz igre ili napraviti milijunašem. Smješakaj se i nadaj da će ti sutra biti bolje nego danas.

Ali još je bolje pitanje koji je smisao života svih onih koji gledaju Velikog brata, odnosno satima sjede pred

televizijskim ekranom i prate živote desetak ljudi koji rade sve ono isto što i mi? Što ima novo u spavanju, spremanju ručka, umivanju, oblačenju, hranjenju, dnevnoj higijeni, gubljenju vremena na kauču? Sve to svakodnevno radimo i sami. Pa čemu onda sve to? Možda se tajna krije baš u tom glasanju, u prividnom odlučivanju o tuđoj sudbini, u upletanju u tuđi život. Možda se sve te mase bave tuđim životima jer im njihov ne izgleda dovoljno zanimljiv, jer u svome ne vidi nikakvu svrhu, ne mogu za njega pronaći nikakvo rješenje. I tada počnu priče bez kraja o Leinim usnicama, Antinoj rockerskoj duši i Yameisynim plesnim pokretima, simpatijama, ljubavima i svađama među “ukućanima”.

Ali nisu samo klinici ovisni o ovakvom načinu života. Koliko dnevno vremena trošite na ogovaranje ili, ljepše rečeno, razgovor o prijateljičinom novom autu za koji znate da košta više nego što ona zaradi u pet godina, razvodu braka svog bivšeg dečka ili odlasku u pritvor svog susjeda. Nema osobe koja barem jednom dnevno ne komentira nešto zločesto, bilo da sebe prikaže u malo boljem svjetlu, ili da jednostavno napakosti osobi o kojoj je riječ. Nažalost, činim to i ja. Trudim se da to ne radim, ali teško je. Ili počne netko drugi, a ja nastavim, ili mi ponestane drugih tema za razgovor, a ove su neiscrpne.

Odustajanje od sebe

Kad počnemo ogovarati druge, znači da smo odustali od sebe. Odustali od svojih snova, želja, ideja. Ogovaranje i bavljenje tuđim životom je zavist upakirana u slatku, sočnu priču, svima zanimljivu i, na kraju, svima znanu. Ogovaram li, znači da imam vremena i previše, da nemam svog cilja kojeg sada, ovog časa, istog trena moram ostvariti, na kojem moram raditi. Jesu li nam drugi zaista važniji od nas samih? Moramo li svoje vrijeme uzaludno trošiti na druge, ali ne u namjeri da im pomognemo, već da ih pokopamo? Potrebno je imati nekoliko aktivnosti, široko otvorene horizonte. Neki će reći, teško je to, nema se vremena, tu su obitelj, djeca, kuća za čistiti, auto za oprati, mačka za hraniti, itd. Ali ima i ljudi koji imaju troje djece, uspješnu karijeru i još imaju vremena za odlazak na tae bo ili u teretanu, kino

predstavu ili premijeru u HNK Ivana pl. Zajca. I sve im je to veselje jer nema veće radosti od one kad se uživa u životu. Ja sad jurim dalje. Moram obnoviti svoje znanje talijanskog, prošetati po svježem zraku, na poslu sprovesti u djelo onu ideju koja mi se glavom vrzma već više od pola godine, usrećiti nekoga, presaditi cvijet, pročitati neku novu knjigu, pogledati dokumentarnu emisiju, upisati se na tečaj lončarstva, naučiti plesati salsu, reći nekome da ga volim i živjeti život svaki dan punim plućima. Jer u starosti neću svojim unucima pričati kako sam gledala nekog drugog i kako sam pripomogla svojim glasanjem da taj netko osvoji neki novac. Pričat ću im kako sam svoj život ispunila stvarima koje volim, popela se na vrhunce o kojima sam sanjala, stvorila život kakav sam željela.

I tek tako da se zna: imena “stanara”, iako spominjana u ovom tekstu, ne znam napamet, pročitala sam ih u novinama. A program sam promijenila čim su se “mladi i lijepi” počeli pojavljivati. I molim vas, ne dajte djeci da gledaju nečiji tuđi život. Naučite ih da žive svoj vlastiti!

Rođeni i umrli

Kostrena je bogatija za osam djevojčica i četiri dječaka koji su na svijet došli u razdoblju od 1. lipnja do 1. rujna 2006. godine. To su Anika Šoić, rođena 1. lipnja, kći Diane i Davora; Nikolina Sertić, rođena 3. lipnja, kći Tanje i Denisa; Jana Babić, rođena 11. lipnja, kći Nataše i Sanjina; Demi Milošević, rođena 28. lipnja, kći Denise i Manuela; Klara Sereni, rođena 15. srpnja, kći Barbare i Zorana; Ante Starčević, rođen 27. srpnja, sin Karmele i Branislava; Angelina Ban, rođena 30. srpnja, kći Renate i Igora; Helena Wilhelm, rođena 1. kolovoza, kći Antonije i Davora; Martin Puklin, rođen 15. kolovoza, sin Mojce i Tomislava; Erik Avramović, rođen 17. kolovoza, sin Gordane i Nenada; Nola Antić, rođena 18. kolovoza, kći Marijane i Tomislava te Roko Dundović, rođen 28. kolovoza, sin Tamare i Sanjina.

U istom je razdoblju na kostrenskim grobljima sahranjeno 13 pokojnika, od kojih je dvoje imalo prebivalište u Rijeci, dok su ostali bili s prebivalištem u Kostreni. Na groblju Sveta Lucija pokopani su Antula Furčić, rođ. Furčić i Anka Simić, rođ. Žgur iz Rijeke te Marija Tićak, rođ. Dundović, Jaka-Nediljka Bašić, rođ. Delić, Urano Justinčić, Hinka Gržalja, Marija Doričić, rođ. Frolja, Jelena Vranić, rođ. Dundović i Antonija Dobrila, rođ. Toth iz Kostrene. Na groblju u Svetoj Barbari pokopani su Ružica Punoš, rođ. Komandić, Ana Straga, rođ. Uremović, Martin Horvat i Danica Šoić, rođ. Nekić, svi iz Kostrene.

KOSTRENSKI IZVIĐAČI ODRŽALI SU LOGOROVANJE U MUSULINIMA KOD GOMIRJA

LOGOR ZA PAMĆENJE

Logor je imao svoju dušu i zadnji dan nitko nije htio otići. Bio je to najbolji logor koji smo održali – kaže Sandra Jerčinović, starješina odreda “Sjever – jug”

Borka RELJAC

O dred izviđača “Sjever – jug” ove je godine održao logorovanje od 22. do 30. srpnja u mjestu Musulini pokraj Gomirja, nedaleko Vrbovskog, zajedno s riječkim odredom “3. maj”. Teren na kojem su izviđači boravili okružen je s dva potoka, na sredini je golema livada okružena šumom, pa su tako članovi odreda imali i vodu i drvenu građu, što je osnova za održavanje dobrog logora. Također, petnaestak minuta hoda od logora nalazila se rijeka Dobra, što je omogućilo predah od ljetnih vrućina i kupanje. Ukupno je na logoru boravilo šezdesetak izviđača, a kostrenskih je bilo 24. U blizini su boravili i izviđači iz Zagreba pa je organizirano nekoliko zajedničkih susreta.

– Bio je to najbolji logor koji smo održali. Svi koji su na njemu sudjelovali, svi su oduševljeni, što se vidi i po komentarima na blogu (<http://oisjeverjug.blog.hr>). Ujutro nakon ustajanja imali smo tjelovježbu, doručak, higijenu i smotru šatora, a u jutarnjem dijelu programa s izviđačkom temati-

kom obrađivale su se stvari koje su se na sastanku obradile teorijski. Na logoru se održavao praktični dio, primjerice izgradnja šumskog skloništa – objašnjava Sandra Jerčinović, starješina odreda.

Nakon ručka, prvi dio popodneva bio je rezerviran za izviđački program vještina i vještastva, u kojemu djeca odabiru polje znanja koje ih zanima i koje obrađuju. Užina je pretходила veselom sportsko-zabavnom popodnevnu, u sklopu kojeg su se održavali turniri u odbojci, nogometu, scoutballu, badmintonu, bejzbolu, izviđačke zabavne igre uz korištenje potoka, svladavanje različitih prepreka ili pak kupanje, izleti, ophodnje i šetnje. Kulturno zabavni program različitih tematika održavao se nakon večere, a jedna od najzanimljivijih je svakako bila “Viteška večer”, koja je uključivala “Gomirsku alku” i gađanje lukom i strijelom. U posjet izviđačima pristigli su i štíćenici Centra za rehabilitaciju Rijeka na dvodnevni izlet.

– Četvrtak je bio dan za roditelje.

Roditelj koji nikada nije sudjelovao u radu izviđača teško može shvatiti našu zanesenost njima. Zato je dobro da dođu i vide taj stil života i zašto djeca razvijaju ljubav prema tome. Cjelokupna atmosfera je bila odlična, logor je imao svoju dušu i zadnji dan nitko nije htio otići. Bio je to logor za pamćenje – zaključuje Sandra Jerčinović.

KULTURNA PRIREDBA Večer folkloru u Kostreni

Na Trgu Sv. Barbare 21. srpnja održana je zanimljiva kulturna priredba. Pred brojnim znatiželjnicima predstavilo se nekoliko folklornih društava iz Primorsko-goranske županije. Na kostrenskoj večeri folkloru nastupili su KUD Bribir, KUD Zvir Jelenje, KUD Eugen Kumičić Križišće i KUD Ive Jurjević Omišalj. Uoči ove priredbe na trgu je postavljena izložba Likovne udruge Veli pinel.

Izviđači iz Kostrene bili su oduševljeni logorom od 22. do 30. srpnja

Izložba “Velog pinela” u Medveji

Članovi likovne udruge “Veli pinel”, zahvaljujući dugogodišnjoj suradnji s Turističkom zajednicom Medveje, upriličili su 30. srpnja izložbu slika na otvorenom ispred restorana “Medvejica” i autokampa “Medveja”. Desetak vrijednih “pinelaša” izložilo je svoje radove, uglavnom ulja na platnu, ali i radove u drugim likovnim tehnikama. Poneki su svoja djela stvarali na licu mjesta, što je rezultiralo svojevršnim druženjem umjetnika i zainteresiranih posjetitelja i prolaznika.

B. R.

TINA I DANIEL MIHELIC LJETO SU PROVELI OSVAJAJUĆI SVJETSKA I EUROPSKA ZLATA

BRAT SESTRINA MOTIVACIJA

Motiviralo me što je on postao prvak Europe, nije bilo šanse da onda i ja ne osvojim zlato, bila bih gotova, ne bi me puštao na miru po kući, opisuje Tina okolnosti svog svjetskog naslova u engleskom Weymouthu, nakon Danielovog uspjeha u poljskoj Gdinji

Boris PEROVIĆ

Obiteljska kovačnica zlata – Daniel i Tina Mihelić

Tina i Daniel Mihelić u svom prošlom gostovanju u Našoj Kostreni, ovog proljeća, najavljivali su “vruće” ljeto, uz mnoštvo obaveza na regatnim poljima širom svijeta. Mladi Galebovi jedriličari u potpunosti su ispunili svoje ambicije, pogled unazad nudi lijepu sliku: Tina je svjetska juniorska prvakinja za klasu laser radial, a Daniel europski juniorski prvak za klasu laser. Bolje od toga ne može. Dodatno su pozlatili vlastitu i klupsku riznicu u Žurkovu, već ionako bogatu od njihovih uspjeha. U pet godina članstva u Galebu, kostrenskom klubu donijeli su 12 medalja s velikih svjetskih natjecanja, od optimista do olimpijskih klasa, kontinuitet rada ne dolazi u pitanje.

Naporna sezona

Dok je Daniel rujan provodio u Južnoj Koreji, na svjetskom seniorskom prvenstvu za “laseraše”, Tina je, nakon 17. mjesta na svijetu među seniorkama u Los Angelesu početkom kolovoza, profitirala s gotovo mjesec dana stanke, što

nije iskusila, kako sama kaže, otkad se bavi jedrenjem.

– Čitava sezona bila je izuzetno naporna, kao nikada do sada, sudjelovala sam na brojnim jakim regatama, osvojila zlatnu svjetsku medalju, morala sam se dobro odmoriti. Bila sam kod prijateljice u Baški desetak dana, s Krka sam praktički izravno došla na autobus za maturalno putovanje u Prag i Beč. Navikla sam stalno nositi torbe, čudno mi je kad se ne moram pakirati, ipak sam već osam godina stalno na putu, bilo na regatama, pripremama ili treninzima, iznosi Tina svoja iskustva s putovanjima.

Ovog ljeta sudjelovala je na Svjetskim igrama u Austriji, pa na Europskom seniorskom prvenstvu u Riccioneu, gdje je bez pritiska osvojila 15. mjesto, a propustila je juniorsko prvenstvo Europe, koje je lani osvojila. U međuvremenu je jedrila na najjačim svjetskim regatama, poput Hyeresa, Medenblicka, Kiela, a

kulminacija sezone došla je u engleskom Weymouthu, gdje je na regatnom polju koje će 2012. ugostiti Olimpijske igre osvojila svjetsko zlato. Los Angeles je samo upotpunio kolekciju putovanja. Daniel je imao sličan itinerar, s razlikom što je njemu glavno natjecanje došlo već početkom srpnja u poljskoj Gdinji, gdje se okitio europskim juniorskim naslovom.

Teret favorita

– Razdvojili smo se kad je on putovao u Poljsku, nismo se ni vidjeli kad sam ja već otišla u Englesku. Tek kad sam se vratila, čestitali smo si na zlatnim medaljama. Naravno, nisam izdržala da ga ne zovem kad je osvojio zlato, a “čuli” smo se i e-mailom. Motiviralo me što je on postao prvak Europe, nije bilo šanse da onda i ja ne osvojim zlato, bila bih gotova, ne bi me puštao na miru po kući.

Daniel s pobjedničkim peharom u Gdinji

Tina na vrhu postolja u Weymouthu

No, kako je on meni zadao zadatak, tako sam ga zadala i ja njemu nakon 17. mjeseta na seniorskom svjetskom prvenstvu u Los Angelesu. Rekla sam mu da sad i on mora biti 17. senior svijeta, iako sam znala da je to previsoki cilj za njega u ovom trenutku. Dodatnu motivaciju za uspjeh na juniorskom prvenstvu imala sam u lanjskoj "drvenoj" medalji, bila sam četvrta u Koreji, a budući da su prve tri jedriličarke prešle u seniorke, jednostavno sam morala biti prva. Bila sam favorit, izdržala sam taj teret, da nisam bila zlatna, bila bih razočarana, s obzirom na sve okolnosti, priznaje Tina.

Tinu je Hrvatski jedriličarski savez ove godine predložio za olimpijskog kandidata budući da je na dva zadnja svjetska prvenstva ostvarila olimpijsku normu. Izborna natjecanja su iduće godine, svjetsko prvenstvo za sve olimpijske klase u Cascaisu izlučit će 16 nacija u laser radialu, a svjetsko prvenstvo 2008. godine još osam.

Sportska gimnazija

– Neće biti lako u Cascaisu jer baš u to vrijeme imam maturu i upise na fakultet, morat ću jako dobro rasporediti obaveze. No, čak i ako budem među 16 nacija, ne znači da ću ja ići u Peking jer je važno uoči Olimpijskih igara biti prva na izbornoj hrvatskoj olimpijskoj listi. Mjesta ima samo za jednu od nas četiri, no najvažnije je prije svega da nacija izbora mjesto za Olimpijske igre. Za novu sezonu morat ću se dobro spre-

miti, planiramo pripreme, s novim brodom, početkom iduće godine s jakim jedriličarkama, još ne znamo gdje, ovisi o novcu. Željeli bismo se pripremati na Martiniqueu ili u Australiji, gdje su jako dobri uvjeti u to doba, ako nam ne ništa

od toga ne uspije, najvjerojatnije ćemo na Cipar. I u novoj sezoni morat ću dosta izostajati iz škole, no u Sportskoj gimnaziji vrlo su tolerantni, izlaze mi redovito u susret, govori Tina o predstojećoj sezoni, u kojoj bi, zahvaljujući svom statusu, mogla dobiti saveznog trenera, kojeg će plaćati Hrvatski olimpijski odbor, što bi bilo rasterećenje za obiteljski proračun.

Iskusniji Splićani

I s Tinom i s Danielom radi njihov dugogodišnji trener Vlado Matijević, koji im je više od trenera, pravi prijatelj i savjetnik. Otac Milovan, popularni "Boćo", nada se njegovom povratku u Galeb, što ovisi o klupskim financijama. O kondiciji Mihelića brine se Duško Glavičić, opet najviše zahvaljujući obiteljskom proračunu. U novoj sezoni trebat će još više snalažljivosti kako osigurati sredstva za treninge i regate jer klub nije u mogućnosti

u potpunosti podržati svoje najbolje jedriličare, a otegotna okolnost je i što Daniel gubi status skrbi HOO-a za mlade budući da prelazi u seniorsku kategoriju. Predstavljat će to dodatnu glavobolju za tatu "Boća".

– Neće nam biti lako pokriti Danielove potrebe, ali snaći ćemo se nekako. Važno je da on dobro "gura" na Ekonomskom fakultetu, dao je uvjete za prolaz prve godine, usprkos tome što je stalno na treninzima i regatama. Kod njega je teža situacija nego kod Tine, nije se lako probiti u laseru pored iskusnijih Splićana, od kojih su neki i po deset godina stariji od njega. No, on se ne predaje, napreduje, stiže ih, nužno je strpljenje dok se ne stekne iskustvo. Zlato na juniorskom Europskom prvenstvu dokazuje da je u svojem godištu u vrhu, sada će se trebati dokazati i u seniorskoj konkurenciji, osvrnuo se tata Mihelić na Danielovu budućnost dok je on jedrio na svjetskom prvenstvu u Južnoj Koreji, gdje je osvojio 58. mjesto.

PRVENSTVO HRVATSKE ZA OPTIMISTE

Dva srebra "galebaša"

Najmlađi jedriličari "Galeba" vratili su se s Otvorenog prvenstva Hrvatske za klasu optimist u Zadru s dvije srebrne medalje. Zaslužili su ih Frane Grego u konkurenciji dječaka do 12 godina te Maja Jakljević među djevojčicama do 12 godina. Na Prvenstvu u organizaciji zadarskog "Uskoka" ukupno je sudjelovalo 158 sudionika iz Hrvatske i Slovenije. "Galeb" je imao i dvojicu predstavnika u starijoj kategoriji optimista. Ivan Perović bio je vrlo dobar 11., a Ivan Maračić osvojio je 44. mjesto.

B. P.

"Galebovi" jedriličari vratili su se iz Zadra s dvije medalje

BOČARSKI KLUB KOSTRENA SLAVI DESET GODINA POSTOJANJA

NA PRAGU ELITE

Kostrena je u svojoj premijernoj sezoni u Drugoj hrvatskoj ligi ne samo osigurala opstanak, nego i osvojila vrlo dobro peto mjesto. S većom financijskom potporom i nekoliko igračkih pojačanja, klub bi mogao čak konkurirati za plasman u bočarsku elitu

Boris PEROVIĆ

Stabilni drugoligaši – bočari Kostrene s trenerom Miljenkom Kneževićem

Kostrenski bočari proslavljaju desetljeće uspješnog postojanja. Od svog osnutka znaju samo za uspon, gotovo svake sezone izborili su promociju u viši rang. Počeli su u Općinskoj ligi, da bi nakon boravka u županijskim ligama i Trećoj ligi, ove sezone zaigrali u Drugoj hrvatskoj ligi, u kojoj su kao novaci osvojili vrlo dobro peto mjesto. Čak su u posljednjem kolu svladali favorita Marčelji, koji su upravo zbog poraza u Kostreni propustili vratiti se u Prvu ligu. Kostrenjani o Prvoj ligi zasad ne razmišljaju, iako ni ona više nije tako daleko. No, za elitni razred trebao bi se poklopiti niz uvjeta, od financijskih do jače igračke kvalitete. Ipak, kod Kostrene ništa nije nemoguće, to je dokazano već mnogo puta.

Pogled unatrag vodi u ožujak 1996. godine, kada je u prostorijama Sportsko ribolovnog društva u Žurkovu održana osnivačka skupština, na kojoj je za prvog predsjednika izabran Zlatko Jurković. Trener Miljenko Knežević, trofejni igrač prvoligaša i višestrukog prvaka Rikarda Benčića, okupio je na jogima u Žurkovu petnaestak ljudi, koji su iskazali želju postati bočari. Donio je svoje boće i prionuo mukotrpnom radu stvaranja ekipe – od nule.

Jurkovićevi temelji

Izabrao je najbolje među kandidatima, naučio ih pravilnoj igri, ulijevao im iskustvo. Iz tog doba i danas su u sastavu Kostrene kapetan Šime Čoza, Milan Drača i Joso Baljak, a Hamo Prelec pridružio se Kostrenjanima u njihovoj drugoj sezoni.

Temelje kluba postavio je pokojni predsjednik Jurković, kojega je smrt 2002. godine zatekla na čelnoj poziciji kluba. Samo je u jednom periodu, dok je bio predsjednik Pomorca, mjesto predsjednika prepustio Darku Sabliću, no i tada je nastavio živjeti za svoje bočare. Najviše zahvaljujući njemu Kostrena je dobila svoje terene, u rujnu 2000. godine klub je iz podstanarstva na Podvežici preselio u svoj dom u Žuknici.

– Zlatko je bio duša kluba, sve svoje kapacitete upregnuo je za bočanje. Iako smo i bez njega nastavili svoj uspon, ništa više nije isto otkad ga nema. Uvjeran sam da bismo danas bili već i prvoligaši i da bi nam jogovi bili natkriveni da je on ostao s nama, prisjeća se trener Knežević prvoga predsjednika Kostrene, kojemu se u čast svake godine organizira Memorijal Zlatka Jurkovića, ove godine će se održati 14. listopada.

Današnji predsjednik Iko Blažina, zajedno s tajnikom Franciskom Devčićem, nastoji što bezbolnije premostiti ovogodišnju “sušu” u klupskoj blagajni, uvjetovanu drastičnim smanjenjem općinskog proračuna za sport. No, vjeruje da će već iduće godine stvari krenuti na bolje, iz Općine stižu obećanja o povratku starih brojki.

“Tanki” s novcem

– Ove godine smo zaista “tanki” s novcem, nadamo se da će igrači i trener shvatiti ovu si-

tuaciju. Izuzetno smo njihovim angažmanom na terenu i rezultatima koje postižu. Ako zadržimo ovu ekipu na okupu, možemo postati stabilni drugoligaši, što su nam trenutne ambicije. Naravno, nismo se odrekli boljih uvjeta u Žuknici, natkrivanje terena i klupski ugostiteljski objekt čijim radom bismo poboljšali svoju financijsku situaciju ostaju naši prioriteti, upozna je Blažina.

Na početku ove godine Kostrena se jedva održala na životu, i to nakon najvećeg uspjeha u povijesti kluba, plasmana u Drugu ligu. Bez novca je teško djelovati, no i s minimalnim sredstvima “pokrpana” je sezona, iako je jasno da se tako neće moći dalje u budućnosti.

– Kao jedan od ljudi koji je u klubu od osnutka, nisam mogao dopustiti da se Kostrena ugasi. Upotrijebio sam svoj utjecaj, nagovorio nekoliko igrača iz Rijeke da nam se pridruže i s kosturom bočara iz Kostrene stvorili smo solidan sastav. Održali smo se u Drugoj ligi, u kojoj je osnovni cilj bio opstanak, ali u budućnosti se nadamo boljem tretmanu u Kostreni, prenosi glas bočara trener Knežević, bez kojega bi klub vrlo teško napravio bilo kakav rezultatski iskorak u ovih deset godina.

Knežević napominje da bi se s dva do tri kvalitetna igrača te s kojim mladim bočarom moglo bez problema konkurirati za ulazak u Prvu ligu, no za to će ipak trebati nešto više novaca. Oslonac kluba u svih deset godina bile su vlastite snage, uz nekoliko pojačanja sa strane, pa na tome treba graditi i buduće ambicije. Prvenstveno bi u Žuknicu trebalo privući mlade igrače, odavno postoji želja za otvaranjem bočarske škole. Uspije li napokon u tome, Kostrena više neće morati stra-

NOVI MARATON KOSTRENSKOG PLIVAČA

Glažar od Njivica do Omišlja

Poznati kostrenski plivač maratonac Bojan Glažar ostvario je još jedan pothvat. Nakon brojnih ljetnih maratona, početkom rujna otplivao je dionicu od Njivica do Omišlja, prešavši je za tri sata i dvadeset minuta. Uvjeti za plivanje nisu bili lagani, jak vjetar koji mu je puhao u lice stvarao mu je dosta problema i usporavao ga, ali temperatura mora još je uvijek bila zadovoljavajuća za plivanje. Glažar je ovim maratonom, kako je istaknuo, na simboličan način želio pokazati da je u Omišlju moguć suživot turizma i industrije. Djelatnici Lučke kapetanije su s broda Burin nadgledali i osiguravali Glažarov pothvat, a maraton su organizirali Općina Omišalj i Turistička zajednica Omišalj.

B. P.

ČLANOVI KLUBA PODVODNIH AKTIVNOSTI KOSTRENA NASTAVLJAJU S USPJESIMA

ANTON STARČIĆ PETI NA SVIJETU

Najbolji hrvatski junior bio je peti u Moskvi na 100 metara brzinskog ronjenja. Robert Čupev šesti na Svjetskom seniorskom prvenstvu u Torinu u plivanju perajama na 20 kilometara

Boris PEROVIĆ

Zapažen na svjetskoj sceni – Anton Starčić

Klub podvodnih aktivnosti Kostrena i ove godine ostvaruje vrhunske rezultate, kako na domaćoj, tako i na međunarodnoj pozornici. Njegovi članovi rijetko pronalaze dostojne rivale na hrvatskim natjecanjima, a sve su zapaženiji i u daleko jačoj konkurenciji. Anton Starčić, najbolji hrvatski junior, vlasnik svih juniorskih državnih rekorda, sudjelovao je u kolovozu na svjetskom juniorskom prvenstvu u Moskvi i u disciplini 100 metara brzinskog ronjenja ostvario izvrstan

uspjeh osvajanjem petog mjesta. Pobjedničko postolje i medalja pobjegli su mu za samo četiri desetinke sekunde. U svojoj posljednjoj juniorskoj sezoni Starčić je tako ostvario svoj dosad najvrjedniji rezultat, kojemu će se nastojati približiti i u seniorskoj konkurenciji, u kojoj također već nekoliko sezona sve zapaženije nastupa. Na Svjetskom prvenstvu nastupio je u još tri discipline, na 100 metara plivanja perajama bio je 17., na 50 metara jedno mjesto bolji, a na 50 metara brzinskog ronjenja bio je diskvalificiran. Starčić je zbog Moskve preskočio svjetsko seniorsko prvenstvo u Torinu, za koje je također ostvario normu, a na kojemu se istaknuo njegov trener i dosad najtrofejniji član KPA Kostrena, Robert Čupev. Utrku maratonaca u plivanju perajama na 20 kilometara Čupev je završio na odličnom šestome mjestu. Do 14. kilometra ove iscrpljujuće discipline držao je četvrtu poziciju, s mogućnošću čak i osvajanja

KPA Kostrena beskućnik

Ponajbolji kostrenski sportski kolektiv čini se da postaje beskućnik. Nakon iseljenja iz zgrade u Rožićima prije dvije godine i privremenog smještaja u kontejner na parkiralištu iznad Kostrenke, klubu je stigao nalog za iseljenje i iz tog prostora, inače vlasništvo Radnika iz Križevaca. Od 1. listopada izuzetno uspješan KPA Kostrena je doslovno na ulici, što postaje gorući problem za Općinu Kostrena.

medalje, ali je štedeći snagu za završnicu na koncu pao za dvije pozicije, što je također vrhunski rezultat, s obzirom na izuzetno jaku konkurenciju. U Torinu je sudjelovalo još dvoje plivača KPA Kostrena. Marko Rončević bio je 15. na 50 metara u plivanju perajama, a Sanja Gigović 21. na 100 metara brzinskog ronjenja te na 50 metara plivanja perajama, dok je na 200 metara plivanja perajama bila 23.

TRADICIONALNI VATERPOLSKI SUSRET ZA VELU GOSPU

“Val” opet bolji od ribara

Tradicija se nastavlja. I ove godine za Velu Gospu na plivalištu u Žurkovu susreli su se vaterpolski amateri, iznad svega prijatelji, a tek onda ljuti suparnici između dva gola, ekipe žurkovanskog bistroa “Val” i susjeda iz Športsko ribolovnog društva Kostrena. Kao i u prethodna dva dvoboja, ponovo su slavili “valovci” s 11:8, ostavljajući “ribarima” tek nadu da će idućeg kolovoza napokon dočekati svoj uspjeh. Izbornici Alen Unković i Zoran Zec te treneri Marko Stipanov i prof. Ante Visin primjereno su motivirali svoje (su)igrače jer pobjeda je u ovakvim dvobojima pitanje prestiža. Nakon borbe u vodi, koju je s uspjehom “moderirao” sudac Ljubo Paškvan, svi su zajedno prionuli “iću i piću” na zajedničkom druženju. Kostrenski vaterpolski klub Jadran ustupio je svoje plivalište za ovaj spektakl, koji je privukao mnogobrojne znatiželjnike uz obalni put, a svi sudionici donirali su klubu 1.600 kuna za njegovu uvijek “suhu” blagajnu.

Za pobjednički “Val” nastupili su: Petričić, Dorčić, Ichiro-Ćiro, Brmalj 1, Mišković 3, Horvat 3, A. Zec, Baljak, Šoić, Konjuh 1, Antić, I. Zec 2, Michelazzi 1, Grgurić, Matijašević, Franović, Bačić, Kristić, R. Uljan, I. Uljan, Arnautov, Linić, Lipovac i Mijić.

Boje ŠRD-a branili su: Nanić, Vrabac, Kovač, Jelić, Rukavina, Agić, Padovan 1, Glažar, Miškulin, Paškvan 1, Bosanac 2, Vukušić, O. Uljan, Unković 4, Piščević, Urbanić, Dujmić, Tijan, Borović.

ZAPAŽENA SEZONA

KOSTRENSKIH VATERPOLISTA

Jadran prvak Treće lige

Vaterpolisti kostrenskog Jadrana ponovili su prošlogodišnji uspjeh, još su jednom osvojili naslov prvaka Treće lige – sjever. Momčad trenera Marijana Pichlera završila je natjecanje s dva boda više od konkurenata iz Opatije, sastava Kvarnera, koji je jedini naneo poraz Kostrenjanima. Jadranov uspjeh je tim vrjedniji jer je ostvaren s kompletno domaćim sastavom koji je u ljetnim večerima Kostrenjanima i posjetiteljima obalnog puta nudio zanimljive vaterpolske predstave. U prvih nekoliko kola dozu spektakla unio je jedini kostrenski “stranac”, proslavljeni centar svjetskog glasa Igor Hinić, koji je najavio pomoć klubu i u trenerskoj ulozi. Na završnom trećeligaškom turniru u Splitu Jadran je napravio korak više u odnosu na prošlu sezonu, osvojio je drugo mjesto iza momčadi Vranjica, od koje je poražen 9:14. U drugom splitskom dvoboju kostrenski sastav bio je bolji od Brodarice 9:7.

Za Jadran su u Splitu nastupili: Biondić, Kurelović 1, Šikić, Bunoza, Markovinović 4, Šunjić 2, Vrdoljak 3, Antić 2, D. Vizentin 3, Calderara 1, B. Vizentin 1, Grabar 1, Užar.

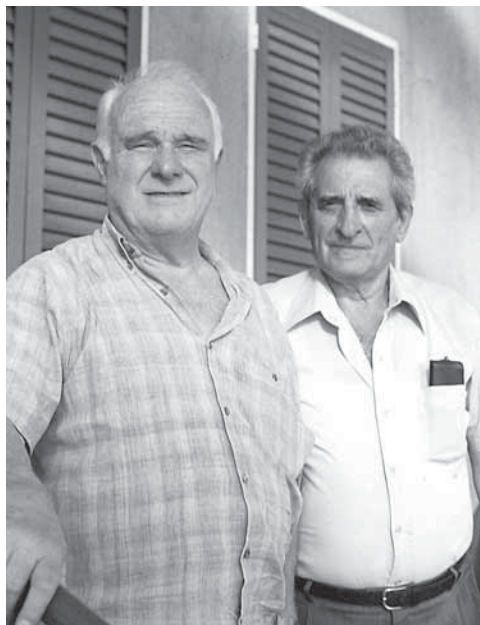
B. P.

IZ PROŠLOSTI KOSTRENSKOG NOGOMETA

MILODAR MILE MARGAN – NEUSTRAŠIVI BRANIČ

Bio je srednjeg stasa, širokih ramena, snažan i čvrst, nevjerojatno stabilan u duelima. Beskompromisan i borben, vodio je prave bitke sa suparničkim napadačima, ne štedeći se

Ivan PAŠKVAN – Ivo

Žuknica, 2005. godine – Veterani Milodar Margan i Ante Jurković na utakmici Pomorca (snimio dr. Vjekoslav Bakašun)

Bilo mu je nepunih šesnaest godina kada je obukao majicu prve momčadi i stao uz bok veterana kostrenskog nogometa. Od tada pa do posljednje odigrane utakmice borio se, zalagao i trudio da odigra najbolji i najkorisnije za svoj jedini klub. Pridružio se plejadi Kostrenjana koji su dio svoje mladosti s ljubavlju ugradili u život Pomorca. Dobrovoljno, bez da su zauzvrat imali materijalne i ine koristi.

U srcu Kostrene, Svetoj Luciji, u obitelji starih kostrenskih potomaka, službenka Eduarda Duarda Margana i domaćice Vere rođene Šarinić, radovalo se 25. rujna 1937. godine rođenju sina Milodara. Nekoliko godina kasnije, 1943. godine, obitelji se pridružila i kći Eda.

Korijeni

Mali Milodar, popularniji kao Mile, odrastao je u obiteljskom domu, završio Pučku školu u Sv. Luciji, a osmoljetku u školi Pećine. Upisao se u Srednju ekonomsku školu u Rijeci, ali je prekinuo školovanje i nastavio ga u Pomorskoj školi Bakar, gdje je 1957. godine završio Strojarski odjel. Ukrcao se kao asistent u Jugoliniji, kasnije u Kvarnerskoj plovidbi. U međuvremenu završio je Višu pomorsku školu, odslužio vojsku i položio ispite za klasu strojara. Od 1965. godine do umirovljenja 1992. neprekidno je plovio na brodovima Jugolinije u svojstvu strojara, a od 1970. godine kao upravitelj stroja.

Godine 1961. sklopio je brak s Katarinom rođenom Baffo, kćerkom poznatog predratnog nogometaša, odličnog golmana

sušačkih klubova Viktorije, Jele i Orijeanta, Antona – Tonija, koji je kao antifašist i pristaša Narodnooslobodilačkog pokreta, zajedno s još dvanaest rodoljuba, u osvit nadolazeće slobode u noći 10. ožujka 1945. godine strijeljan na stubama uz nekadašnju “Algu”, nedaleko Piramide na Sušaku. Zločin su u znak odmazde izvršili njemački nacisti. Stube i danas nose ime “Trinaestorice strijeljanih”. U braku Milodara i Katarine – Rine rođene su kćerke Renata i Sandra. Sretno udane, usrećile su roditelje s četvero unučadi.

Čari lopte

Lopta ima svoje vječne čari i privlačnost koje vrlo rijetko ne zanesu ponekog dječaka. I malog je Mila krpenjača ubrzo zarobila, najprije “pikanjem” na terasi uz čitaonicu, a kasnije na “igralištima” zad Glavice, va Dolčine (istočno od pomoćnog igrališta u Žuknici) i na Gulinu (ponad Rožmanića). A kada bi im tadašnji oružar Pomorca Vjekoslav Bakašun posudio “pravu balu”, igri nije bilo kraja. Neumorno se pikalo i igralo sve dok loptu nije trebalo vratiti. Ubrzo su Mile i njegovi najredovitiji suigrači, Niko Linčić, Nikica Medanić, Srećko Vranić i Melkior Papić, bili registrirani i zaigrali prve utakmice za juniore Pomorca.

Uz specijalni liječnički pregled i dozvolu, Mile je 1953. godine odigrao svoju prvu utakmicu za seniore i ustalio se u momčadi. Kao đak Srednje ekonomske škole, nastupao je za školski sastav koji je u prvenstvu riječkih srednjih škola vodio poznati predratni

reprezentativac, igrač splitskog Hajduka, profesor Veljko Poduje. Prve utakmice Milodar je igrao na mjestu lijevog krila koje je redovito bilo namijenjeno mladim igračima kada su popunjavali prvi sastav. S vremenom, kako su stariji igrači odlazili, mladići su dobivali više prilike za dokazivanje. Prva je momčad uvijek nastupala kompletna, a igrali su i stariji igrači po povratku s navigacije, dok se juniorski sastav uglavnom krpao prije svakog nastupa. Training u kavi bio je dva puta tjedno, ali neredovito. Vodio ga je Slavko

Krimeja, 16. rujna 1956. – Sastav Pomorca pred utakmicu protiv riječkog kluba NK Svjetlost (1:3). Stoje, slijeva: Milutin Mile Dujmić, Ivan Ivo Paškvan, Ante Smeraldo, Mario Črčko Sušlić, Ivo Mažer, Milan Zoretić, Tomislav Matković. Čuče, slijeva: Milodar Mile Margan, Vinko Vukušić, Vojislav Vojo Karadžija i Vjeko Perčin

Paškvan. Duša kluba bio je neumorni Ive Puž, uz njega sveprisutni oružar Ive Čoč Rubinić, a drugi Ivan, nezaboravni Jovo Mihaljević, vodio je brigu o društvenim aktivnostima i organizaciji tradicionalnih klupskih zabava u čitaonici. Sjeća se Mile da je predsjednik kluba u to vrijeme bio Vladivoj Suzanić, a vrlo aktivni Mladenko Grbac, Nevenko Matković – Britva te njemu vrlo drag, neumoran i vječni dr. Vjekoslav Bakašun. Uz njih, bilo je još nekoliko vrlo vrijednih amatera, odanih klubu.

Od krila do obrane

Nakon prvih iskustava kao navalni igrač, Milodar je ubrzo premješten bliže svom голу, u obranu. U početku je igrao kao bek, a

Tići

Osim za nogomet, Milodar je od najranijeg dječastva imao još jednu veliku ljubav – onu prema pticama. Kao i sve generacije kostrenskih, podvežičkih i draških dječaka, bio je opsjednut čarobnim pjevom ptica. Već krajem rujna počele bi pripreme za nastupajuću sezonu lova i hvatanja divljih ptica pjevica (gardelaca, faganela, vrzulina, taranta), kojih je nekada bilo u izobilju. Lovilo se za svoj gušt, a mnogi su kod kuće imali po nekoliko ptica i gajbi. Jasno, to su bile one najplemenitije pjevačice jer sve su ostale oslobađali.

S vremenom je Milodaru ostajalo sve manje vremena za ovo zadovoljstvo, ali i u godinama dugih putovanja morima on je na plovidbu redovito uzimao nekoliko svojih ljubimaca s kojima je dijelio skučeni prostor kabine. Mali pernati stvorovi iskusnom pomorcu olakšavali su izbivanja iz rodnog kraja i doma. Jer, bili su dio njegova zavičaja i obitelji kojima su se svaki puta zajedno vraćali. Na jednom je putovanju dragi Milov pernati prijatelj, gardelac – uginuo. Njegov je ugodni i umiljati pjev zauvijek prestao, zamukao. Prijatelj ČOVJEK pohranio ga je u hladnjak, a na povratku u Kostrenu sahranio uz svoj dom. Vratio ga je zavičaju odakle su krenuli na putovanje. Kakva lijepa, beskrajna i neraskidiva ljubav čovjeka i prirode.

Žurkova, 1953. godine – Igrači i funkcionari Pomorca blizu kućice na plaži Perilo, koja je godinama bila svlačionica kluba. Stoje, slijeva: Mario Črčko Sušić, Milutin Mile Dujmić, Živko Perović, Vladivoj Suzanić (predsjednik kluba), Rikard Riko Vičević, Oskar Dujmić, Milodar Mile Margan i Slavko Paškvan (trener). Čuče, slijeva: Ivan Čoč Rubinić (član uprave i oružar), Slavko Bariša Sablić, Ivo Mažer, Ante Smeraldo, Vinko Vukušić i Zorko Kučan

onda u srednjem redu na mjestu centarhalfa. Bio je srednjeg stasa, širokih ramena, snažan i čvrst, nevjerojatno stabilan u duelima. Beskompromisan i borben, vodio je prave bitke sa suparničkim napadačima, ne štedeći se. Ozljeđe su ga, srećom, mimoišle, što može zahvaliti upravo svojim tjelesnim mogućnostima.

O Pomorcu

Spominje da su u to vrijeme nositelji igre bili

stariji igrači, znalci Anđelko Perović, Slavko Sablić, Ante Jurković i Ivo Vranić. Sredinu terena držale su “radilice” Vinko Vukušić, braća Mario i Hugo Sušić, Vojo Karadžija, Emil Glažar-Braco i Vinko Karlović, a u obrani su igrali Mile Dujmić, Petar Perčin, Želimir Perović i Bogdan Glažar. Na vratima je najčešće bio Ante Smeraldo. Bila je to solidna momčad koja je čvrsto držala sredinu tablice u prvenstvu Gradsko-kotarske lige.

Uvijek je ostao blizak klubu i redoviti je posjetitelj Žuknice. Smatra da su sadašnji

uvjeti fantazija u odnosu na prošlost. Od kvalitetne opreme, terena, putovanja do plaćanja naknade igračima za igranje. Nekada je najveće zadovoljstvo na povratku s gostovanja bilo stati uz neku gostionu, bilo kod “Trumana” u Bakarcu, ili “Čabrijanke” u Martinšćici na sendvič uz “malinovac ili narančadu” za mlađe igrače ili čašu vina za starije.

Igrače sadašnje generacije može se smatrati profesionalcima jer osim boljeg životnog standarda i u klubu imaju sav komfor, odličan teren, stručno vodstvo i materijalne koristi. Zato su njihova igra i učinak mnogo bolji, što rezultira i nastupanjem u višem rangu natjecanja.

Najveće zadovoljstvo, govori Mile, ostaje mu vrijeme kada je Pomorac bio član Prve Hrvatske nogometne lige. Istina, bilo je to kratko vrijeme, ali smatra da nije igrao epizodnu ulogu, već se ravnopravno nosio s mnogo poznatijim klubovima. Realno gledajući i prema mogućnostima Kostrene, smatra da je klubu mjesto u sadašnjoj jedinstvenoj Drugoj HNL.

Umirovljeničke dane Milodar i njegova vrijedna Rina provode u obnovljenom domu, djedovini Marganovih. Vole svoju Kostrenu, a zadovoljstvo i sreću uživaju uz djecu i unučad.

Oproštaj

U Milodarovoj sportskoj knjižici, izdanoj od Nogometnog saveza Hrvatske prilikom prve registracije, piše da “ima pravo nastupa na svim utakmicama Pomorca od 10. rujna 1951. godine”. Prvu službenu utakmicu odigrao je u Veloj kavi, ali se ne sjeća protiv koje momčadi. Za prvi sastav debitirao je 1953. godine s nepunih šesnaest godina, uz poseban liječnički pregled i odobrenje. Prestao je igrati kolovoza 1957. godine radi ukraja na brod Jugolinije. Bilo je to na nekada tradicionalnom ljetnom turniru Pomorca u Veloj kavi. Te su godine na turniru gostovali Grobničan, Viktor Lenac i Svjetlost. Slavio je Pomorac, koji je u finalu pobijedio Viktor Lenac 2:1. Gol domaće momčadi čuvao je autor ovih redaka, a Milodar je svoj oproštaj proslavio pobjedonosnim golom.

Osmi igrač

Pedesetih godina Pomorac je raspolagao skromnim kadrom juniora jer su mnogi mladi igrači, odlaskom starijih, silom prilika uvođeni u prvi sastav. Prvenstvene utakmice juniorske lige igrane su nedjeljom prijepodne, a događalo se da momčad odigra utakmicu nekompletna ili se jedva skupi dovoljan broj igrača za nastup. Milodar se sjeća da je odigrao dvije utakmice kada je momčad nastupila s osam igrača, dakle s minimalnim brojem koji pravila dopuštaju.

Za utakmicu u Opatiji skupilo se jedva osam igrača, koji su krenuli u Rijeku autobusom redovne linije Autotroleja, a iz Rijeke brodom Jadrolinije u Opatiju. Hrabra osmorica istrčala su na igralište po kišovitom vremenu, a blatnjavi teren mjestimično je bio prekriven pravom kaljužom. Ali sve to nije obeshrabrilo mlade Kostrenjane, odlučno su se suprotstavili kompletnoj domaćoj momčadi, odigrajući utakmicu borbeno i ozbiljno do kraja. Poraz je, naravno, bio neminovan, u mreži gostiju svoj je put završilo šest lopti. Čak je pri kraju utakmice došlo i do manje tučnjave koja je više bila plod temperamenta i emocija, pa sudac nije pribjegao isključenjima jer bi u tom slučaju morao prekinuti utakmicu. Milodar pamti i jedan mali kuriozitet koji ga asocira na ovu utakmicu. Njegov prijatelj i suigrač – golman na toj utakmici, kasnije kapetan Melkior Papić nekoliko se godina kasnije priženio za Opatijku koja je stanovala u zgradi tik uz igralište na kojemu je odigrana ova utakmica.

Drugom prilikom opet se javio problem kompletiranja momčadi, s razlikom da je na stadion Kantrida na utakmicu protiv Kvarnera došlo svega sedam igrača. Vođa momčadi Zorko Kučan, inače stariji igrač i njegov pratitelj odlučili su da upravo on bude osmi igrač. Bio je nižeg rasta i mladolikog izgleda pa je upisan u protokol pod tuđom registracijom, a dok je delegat utakmice Milan Čohar pregledavao sportske knjižice, držao se po strani i uspio se “prošvercati”. Na igralištu je zauzeo mjesto na dijelu terena uz kavu kako bi bio što dalje od delegata. No, razlika u kvaliteti bila je nedvojbeno. Kvarner nije imao poteškoća izboriti uvjerljivu pobjedu jer je njegov sastav, osim što je bio kompletan, u to vrijeme bio uvjerljivo najkvalitetniji u cijeloj regiji. Svejedno, delegat se nije dao prevariti, pa je na kraju uz prijateljski smiješak primijetio da mu se čini “da je onaj junior nekako previše kosmat i da se brije”...

Preslika dijela sportske knjižice Nogometnog saveza Hrvatske – prve registracije Milodara Margana od 1. rujna 1951. godine. (Pogrešno je upisano ime Milorad umjesto MILODAR)

BRODOVI IMENA KOSTRENA (2) – IZ RUKOPISA KNJIGE “DA SE NE POZABI”

KOSTRENE NA PARNI POGON

Unutar karatnih zajednica, Kostrenjani su krajem 19. stoljeća ulagali i u novi parobrod Kostrena, koja je pod tim imenom plovila do početka Drugog svjetskog rata. Ime Kostrene nakon rata dobio je veteranski putničko-teretni parobrod Jadrolinije, prijeratna Hrvatska

Orfeo TIČAC

Parobrod Kostrena isplovljava iz sušačke luke 1925. godine

Razvoj parobrodarstva na našoj obali do Prvog svjetskog rata odraz je društvenog i privrednog stanja u tadašnjoj Austro-Ugarskoj monarhiji. Počeci parobrodarstva u Kostreni nisu dočekani sa simpatijama, što je i razumljivo jer su Kostrenjani godinama bili vezani uz jedrenjake. S vremenom ipak su morali prihvatiti nova tehnička dostignuća i okrenuti se brodovima na parni pogon.

Industijalizacijom pomorstva stvaraju se nove forme vlasničkih odnosa. Nova društva osnivaju se na principu dioničarskih društava, ali i ulaganja u karatne zajednice. Tako već 1891. godine u Karatnoj zajednici parobroda Orient, a ubrzo i u zajednici bakarskog brodovlasnika Žige Kopajtića nailazimo i na veća ulaganja Kostrenjana. Svakako najveće ulaganje bilo je u novi parobrod Kostrena te nešto manja ulaganja u Ugarsko kraljevsko brodarsko poduzeće Adria i Ugarsko-hrvatsko pomorsko parobrodarsko društvo, oba iz Rijeke.

Parobrod Kostrena

Sagrađen je u brodogradilištu Napier&Miller u Yokeru kod Glasgowa, po narudžbi kapetana Ivana Aloisa Šodića¹, nosivosti 2.531 BRT. Kapetan Šodić sa svojom braćom, rođacima i prijateljima osnovao je Karatnu udrugu parobroda

Kostrena i njome upravljao. Od Kostrenjana najveći udio imali su braća Ivan, Dioniz i Konstantin Šodić, Petar Bašić, Ivan Perović, Anzelmo, Anton, Ivan i Bartol Randić, Ivan Sablić i Andre Šikić. Prvi zapovjednik bio je kapetan Dioniz Šodić.

Nakon smrti Ivana Aloisa Šodića 1910. godine upravljanje udrugom preuzeo je Eduard Pajkurić² pod novim nazivom Društvo za slobodnu plovidbu Eduard

Pajkurić i drugovi. Tako su kostrenski ulagači postali i vlasnici karata za brodove Zvir i Klek.

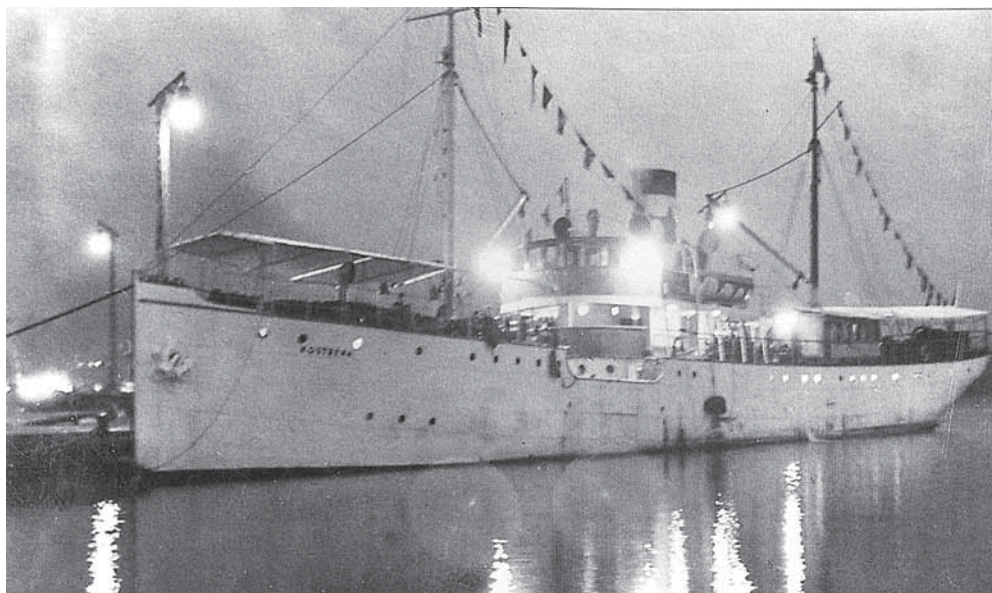
Parobrod Kostrena plovio je između luka Jadrana do sjeverne Europe i Engleske, Crnog mora i Južne Amerike, posebno Argentine. Uglavnom je prevozio žito, ugljen i cement, ali i drvo. Poslije Dioniza Šodića brodom je zapovijedao Ivan Sablić, a kasnije i drugi kostrenski kapetani. Za vrijeme zapovjedništva Josipa Medanića iz Sv. Barbare 1912. godine u Biskajskom zaljevu Kostrena je spasila posadu francuskog parobroda Gaulois, a kapetan Medanić bio je odlikovan francuskim odlikovanjem.

Početak Prvog svjetskog rata Kostrena, koja je plovila pod austro-ugarskom zastavom, da izbjegne zarobljavanje od strane zapadnih saveznika sklonila se u neutralnu luku Vigo u Španjolskoj, gdje je ostala do kraja rata. Po završetku rata brodovlasnici su je vratili u zemlju, pa nakon sređivanja stanja u trgovačkoj mornarici nove države SHS Društvo Eduarda Pajkurića ulazi u sastav novog Brodarskog akcionarnog društva Oceanija te vlasnici Kostrene postaju dioničari istog.

Oceanija, s poslovnim ravnateljstvom

Posada parobroda Kostrena početkom XX. stoljeća. Zapovjednik Ivan Sablić (iza pojasa za spašavanje). U prvom redu kuhar Nikola Arnautov, a do zapovjednika desno meštar Ivan Grdaković. U drugom redu treći s desna mornar Marijan Doričić (fotografija iz zbirke pok. Blaženka Žgura)

Putničko-teretni parobrod Kostrena.

u Sušaku, bila je jedno od značajnijih parobrodarskih društava koje je postepeno uvodilo prve redovite linije iz Sušaka za sjevernu Europu, Sredozemno more, sjevernu Afriku i Kanarske otoke. Na svim linijama prevozili su i putnike. Do početka Drugog svjetskog rata društvo je imalo dvanaest brodova i dva broda u najmu koji su pred početak rata otplovili na zapad i priključili se saveznicima.¹³ Kostrena je pod imenom Radfield plovila u najmu Britanskog ministarstva ratnog transporta. Po završetku rata Kostrena je još neko vrijeme plovila u najmu kod Engleza, a u zemlju se vratila kolovoza 1947. godine. Tada je, za kratko vrijeme, ušla u sastav Jugolinije pod novim imenom Tuzla, ali uskoro zbog starosti dobiva svjedodžbu samo za plovidbu u obalnoj plovidbi. Predana je Jadroslobodnoj te je do kasiranja 1953. godine prevozila ugljen i cement Jadranom.

Putničko-teretni parobrod Kostrena

Izgrađen u Kielu 1891. godine za Ugarsko-hrvatsko pomorsko parobrodarsko društvo u Rijeci, od 492 BRT, 250 tona nosivosti tereta, 30 putnika u kabinama i 150 putnika na palubi, brzine 10 čvorova. Pod imenom Croatia plovio je na liniji Rijeka – Metković i Rijeka – Gruž. Već tada su na brodu plovili i kostrenski kapetani.

Po završetku Prvog svjetskog rata i propasti Austro-Ugarske monarhije, u Sušaku je osnovano Parobrodarsko društvo Jadranska plovidba d.d. u čiji sastav je ušao i parobrod Croatia pod novim imenom Hrvatska. Sve do početka Drugog svjetskog rata brod je plovio na istim i sličnim linijama, a među zapovjednicima bili su i kostrenski kapetani Viktor Pajkurić, Vlatko Pajkurić, Filip Perović, Daniel Dujmić,

a vjerojatno i još neki.

Za vrijeme talijanske okupacije po ukazu Mussolinija od 6. svibnja 1941. godine Ministarstvo prometa preuzelo je sve brodove zatečene u Jadranu, imenovalo komesare za sva parobrodarska društva i izmijenilo imena brodova. Parobrod Hrvatska dobio je ime Sansego, ploveći i dalje Jadranom. Godine 1943. u Zadru su ga preuzeli Nijemci pa sve do oslobođenja Dalmacije nastavlja ploviti. Pored stalne opasnosti od savezničkih zrakoplova i torpednih čamaca imao je sreću preživjeti rat. Konac rata zatekao ga je, dosta oštećenog, u Lošinj. Nakon što je ponovo osposobljen za plovidbu, uključen je u sastav Jadrolinije, tada pod imenom Kostrena. Ovaj veteran 7. siječnja 1948. godine proglašen je najboljim radnim kolektivom Jadrolinije, ploveći na liniji Rijeka – Kotor – Drač. Pored prijelazne Plave zastave, novčanim iznosima nagrađena je čitava posada.

Godine 1962., kada je u Rijeci za Jugoliniju izgrađen novi linijski brod koji je dobio ime Kostrena, staroj Kostreni promijenjeno je ime u Kormat (otočić ispred Punta), da bi konačno nakon sedamdeset i tri godine plovidbe bio rashodovan i kasiran 1964. godine.

Bilješke

/1 Kapetan Ivan Alois Šodić (1850.-1910.) sin je kapetana Jakova Šodića koji je umro 1875. godine na povratku iz Burme. Trojica braće Franjo, Eduard i Dioniz bili su također pomorski kapetani, a Konstantin liječnik. Već s dvadeset godina zapovijedao je barkom *Industre*, a uskoro s rođacima gradi barkoškuner *Nadir* i njime zapovijeda. Jedno vrijeme zapovijedao je i brodom *Sant Margareth* u vlasništvu habsburškog nadvojvode Ivana Ortha. Duže vremena boravio je u Bugarskoj kao zapovjednik i savjetnik u novoosnovanom društvu. Po povratku u Kostrenu osnovao je *Karatnu* udrugu parobroda *Kostrena*.

/2 Eduard Pajkurić (1868.-1940.) potječe iz poznate brodovlasničke obitelji iz Sv. Lucije, koja je živjela u Rijeci. Nautičku školu završio je u Rijeci, a plovio je na obiteljskim jedrenjacima. Od 1892. godine zapovijedao je barkom *Blandina P.* Ulagao je novac u novoosnovano riječko-hrvatsko Društvo za slobodnu plovidbu Eduard Pajkurić, kao i u *Karatnu* zajednicu parobroda *Kostrena*, a tijekom Prvoga svjetskog rata i u brodarско društvo *Oceania*. Do 1937. godine bio je direktor *Prekomorske* plovidbe, *Sušak*.

/3 Parobrodi *Oceanije* početkom rata 1939. godine: *Bor*, *Dunav*, *Dinara*, *Kostrena*, *Plavnik*, *Sava*, *Sud*, *Sušak*, *Timok*, *Una*, *Vid* i *Vis*, a ranije još *Dijamant*, *Jadera*, *Mrav* i *Vila*.

Kapetan Filip Perović (u sredini) zapovijedao je brodom u vrijeme imena Hrvatska i Kostrena. Desno je strojar Benedikt Grdaković koji je plovio na istom brodu, dok je lijevo Andrija Suzanić koji je umro od tifusa u Bečkereku za vrijeme služanja vojnog roka

KUĆI KEH NI

(ulomci)

Katja ŠEPIĆ USMIANI

Saki od nas nosi del nekoga mesta va
Sotkucajeh srca.

I kako vrime pasiva taj mu je prostor se
bliži i ko da se nikad ni odmaknul od
sunčane vali detinjstva.

Taj komadić svita šćućuren va misleh za
me je Kostrena Sv. Barbari.

Ča je ustalo od Sv. Barbari?

Doslovno – gotovo niš.

Metaforički – “Se”.

To “SE” je pohranjeno va škabelinu od
uspomen.

Domišljan se ...

Kući su barbaranske bile jedna drugoj
spodobne. Va Glavice kraj prugi ka je
presekla lehi ča se spuščivaju na Staru
cestu, četire su kući bile tako iste, a tako
drugačje. Dve su se držale skupa, treća
se odvojila, a četrtta je pobegla zdolun.
Narisal ih je isti ubogi majstor, zgradili
su ih kako su znali i umeli – Randići.

Pred kućun je bil privrat, šterna na
levoj al’ na desnoj strane. Lesa železna.
Kraćun.

Piškulke su o proliću cvale, jorgovani
dihali, bršljanka prepletala zidi, škorice
su delale hlad i padale kad bi zazorele
gnjecave.

Poneštrice su bile jušto oči s keh se
gledalo i ke su gledale more.

Kući su na jedan pod. Kad va njih
Kujdeš na sredine je salica, kuhinja
na jednoj, kamara na drugoj bande, spod
skal konobica. Na gornjen podu z salice

greš va kamari za spat.

Bez rashićivanja, bez grandeci, skromno
i obično. Za potrebu.

Vrt je zad kući, zahod, gromača.

Živelu se va kuhinje, kuhalo, mesilo,
obedvalo, tanjalo, pogovaralo, otipalo,
karalo, učilo, pisalo, teplilo.

Va kredence su bili žmulji, pijati,
zdelice, vrčići, terinice, bićerini, pijatini,
koltrinice, pekmez od drenjul, škoric,
himber, bazgovo vino, divka, domaći
kruh, ki pišinger od teti Nedi. Kuhalo
se maneštri, paštu i fažol, riži i kumpir,
repu i fažol, kapuz kiseli, njoki, palentu,
brodit, marinadu, lešadu, brosku, frigalo
se srdelice, manulice, pišmolji, plavice,
čento in boka kad bi došal Kanuda al’ ki
drugi i vikal: ribi, ribi...

Va kamaru za vižiti ni se hodilo,
ni sedelo, ni ležalo. Čuvala se za
kakovoga sveca. Va staklenoj veltrine
počivali su servizi od porculana, japanske
zdelice, litrati.

Na gornjen podu bile su dve kamari i
salica s ke se šlo na skroviti šufit ki je
vabil svojemi tajnama. Na salice se dičil
otoman od veluda. Na drugen zidu boro
i zrcalo, vrč i lagaman na mramoru. Va
spavaćoj kamare visoke kućeti, armari,
pikabiti, bauli, srce Isusovo, Majka
Božja, krunica, litrat cele familji: Pepica,
Pepin, Tina, Andrina i još neki komu se ne
zna ime, va drvenen okviru reprodukcija
divojki va vrtu od ruž, ulje na platnu
priučenog slikara. Va ormareh lancuni,
kušinelnice z
merlići. Štramci,
karpaturi na
postelje. Drveni
podi poluštrani,
ziprane daski, zidi
pobeljeni, svećice.

Va kuće se ni
beštimalo,
leh kad se moralo.
Ki put. Kakov
muški. Po muški.
Ne bin ponovila.
Čulo se bi se hodi
vrit, vranić te zel,

Moja Kostrena

Ovo je lijep proljetni dan.
Jedva čekam otići van.

Da vidim proljetni dan.
Jer je on meni bio san.

Kako cvijeće raste na livadama
I parkovi su puni djece u igrama.

U daljini more s planinama,
Sunce zalazi na padinama.

A ujutro kad se opet probudi
Svojim zrakama djecu svu razbudi.

To je moja Kostrena,
To je moja Kostrena.

Eva Ružić

II. razred Osnovne škole Kostrena

hodi za semi vrazi, strel te neće, kaplja
ti srdačna pala, hodi mater ženit (a i
ono drugo). Za saku stvar i saku zgotu
moglo se čut besedi prave, va nijansah
je bil njihov (skriveni) smisal: te ćapalo,
te taknulo, te smutilo, si ponemel, si
prošvikal, si se pomutil, si van škveri, si
zgubil busolu. Kad si bil malo drugačji
bil si na svoj mod, na svoju ruku, trubila
trubasta, pizdošvik, ćapan, poplahuta.

A va ljubave: zlato moje, rožice moja,
Atičice moja, lipa moja.

Va ljubave bilo se namurano, pak se
kortejalo, vabilo, snubilo, ženilo, koj bi
ga se fikalo, stavilo, ku bi zasrbelo, neki
bi peteha nabandal, nekome bi se petešić
dignul.

Va ljubave se živelo va kućah keh ni i
ke su dihale od Šoić do Podurinja preko
moje Kaline.

KNJIGOVODSTVENI SERVIS

SIM-TEH d.o.o.

Pružamo knjigovodstvene i
računovodstvene usluge trgovačkim
društvima, obrtnicima i udrugama.

Mogućnost kontaktiranja na engleskom,
njemačkom i talijanskom jeziku.

Adresa:

Elvira Vrha 12

51221 KOSTRENA

tel.: 051/289-265

098/720-3369

e-mail: sim-teh@ri.t-com.hr

NOVITETI IZ KNJIŽNICE

BELETRISTIKA ZA ODRASLE

ARALICA, Ivan: SUNCE

(roman o djetinjstvu, odrastanju, plemenitosti, dobroti i požrtvornosti drugih koji nas osvajaju i oblikuju.)

ALLENDE, Isabel: ZORRO

(priča iz starih vremena u kojoj autorica svoga junaka otmilje zaboravu i pretvara ga u legendu)

BROWN, Dan: VELIKA OBMANA

(akcijski roman prepun intriga i majstorski isplaniranih zavjera)

DeLILLO, Don: AMERICANA

(svijest o gruboj vlasti elektroničkih medija; moć kamere jedina je stvarnost izvan koje ništa ne postoji jer ona nameće značenje i tamo gdje ga nema...)

MANDIĆ, Igor: SEBI POD KOŽU

(autobiografija; ulazeći "sebi pod kožu" autor opisuje pedesetak godina svoga javnog i privatnog života)

MISTRY, Rohinton: OBITELJSKE STVARI

(priča o obiteljskoj ljubavi i obvezi, duboko osjećajna saga o domu i srcu...)

SA, Shan: IGRA GO

(Mandžurija 1930-ih; japanska opsada; uz igru GO mladi japanski časnik i šesnaestogodišnja Mandžurka zaboravljaju na rat, samurajsku čast i nakratko pronalaze mir)

GERRITSEN, Tess: DVOJNICA

(napeti kriminalistički roman u kojem glavna junakinja patologinja

Maura Isles pomaže u rješavanju zločina...)

STRUČNA ZA ODRASLE

SHANKS, Hershel: ISUSOV BRAT

(napeta priča o najvažnijem kristološkom otkriću svih vremena)

TUĐMAN, Miroslav: VRIJEME KRIVOKLETNIKA

(autor izlaže punu istinu i razotkriva što se krije iza tzv. radikalne detudmanizacije...)

MARUŠIĆ, Matko: MEDICINA IZNUTRA (niz memoarskih priča iz medicine ispričanih na duhovit način...)

BROWNE, Sylvia: TAJNE I MISTERIJI SVIJETA (novi uvid u najomiljenije svjetske misterije...)

PRIRODNI LJEKOVI ZA ŽENE

(635 terapija provjerenih od liječnika, za tretman od 160 vrsta problema)

McKEITH, Gillian: ONO SI ŠTO JEDEŠ

(knjiga koja otkriva, podučava i usmjerava na pravi prehrambeni put s ciljem dobrog zdravlja i vitkosti...)

PETAN, Žarko: VESELI DIKTATOR

(zabavna, ali ne neozbiljna knjiga, zasnovana na biografskim podacima koji su u Brozovoj Jugoslaviji bili prešućivani...)

WALLACE Murphy, Tim: OTKRIVANJE TAJNOG KRŠĆANSKOG KODA

(skrivenne poruke unutar Crkve i renesansne umjetnosti...)

LOMAS, Robert: TESLA – ČOVJEK KOJI JE IZUMIO DVADESETO STOLJEĆE

(autor daje sliku o iznimnom dosegu Teslinog znanstvenog genija i neobičnu priču o tome što se dogodilo da Teslino ime bude u toj mjeri zaboravljeno)

BELETRISTIKA ZA DJECU I MLADE

IVANAC, Ivica: GOSPODAR MUNJA

(uzbudljiva priča o jednom od najvećih umova 20. stoljeća, Nikoli Tesli)

GAVRAN, Miro: PROFESORICA IZ SNOVA

(ljubavni problemi četrnaestogodišnjeg dječaka, junaka ovoga romana...)

FUNKE, Cornelia: SRCE OD TINTE

(fantastični roman, novo uzbudljivo putovanje čudesnim svijetom...)

GARDAŠ, Anto: DOBRO JE IMATI BRATA

(vesela zbirka pjesama prepuna ljetnih ugođaja...)

POKRAJ PEĆI MACA PRELA

(hrvatski klasici za djecu stvorili su neke od nezaboravnih pjesama...)

STRUČNA ZA DJECU I MLADEŽ

TAJNE I ČUDA ZNANOSTI

(ova knjiga potvrđuje da je znanost znatno uzbudljivija od znanstvene fantastike)

BOBAN Pejić, Jadranka: KUHAM I JEDEM ZDRAVO

(omogućite djetetu da se hrani zdravo, uživajući pritom u okusu, mirisu i izgledu hrane)

MOORE Mallinos, Jennifer: DUGINE BOJE

(ljudi su poput duginih boja, različiti; naučimo uvažavati naše razlike)

MOORE Mallinos, Jennifer: SJEĆAM SE...

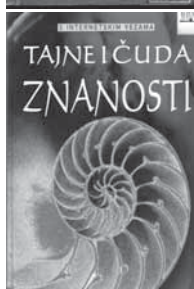
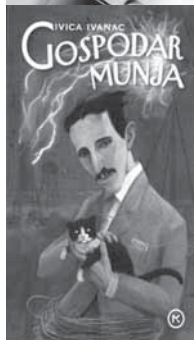
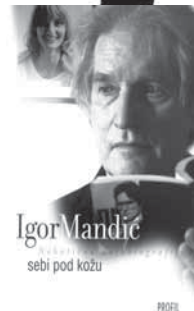
(pomoć djeci u prevladavanju osjećaja gubitka voljenog ljubimca)

MOORE Mallinos, Jennifer: IMAŠ LI TAJNU?

(tajne su uzbudljive, ali treba li čuvati baš svaku tajnu...)

MOORE Mallinos, Jennifer: KAKO SU MOJI RODITELJI ZABORAVILI BITI PRIJATELJI

(bez obzira na sve, mama i tata nikada neće prestati biti mojim roditeljima...)

Radno vrijeme:

pon – sri – pet: 8.30 – 13 * uto – čet: 14 – 19 * druga i četvrta subota u mjesecu: 8.30 – 12

Tel./fax: 289-578

AUTOR: PERO	SREDIŠTE VRTNJE	SITNI DIO TEKUCINE	 ŽLJEBOV UREŽAN U DASCIMA ZA SPAJANJE	NJEMAČKA	 STAMBENA ZGRADA FEUDALCA	EUROPSKI JUNIORSKI PRVAK KLASSE LASER (SLIKA)	TRENER JEDRILICARA SA SLIKOM	OPERNA PJEVAČICA OTTA KLASINC	MAJKA ROMULA I REMA														
OGNJEVNI KRZIC			EKSTREMITET KATOLIČKI REDOVNICI		LIDER RIJEČKOG KARNEVALA																		
UMAK (NJEM.)					GOTOVO, ZAMALO KRABULJINI PLESIVI																		
GRADSKI PROSTOR PREDVIĐEN ZA SETNJU, SETALIŠTE																							
SLAVNI RUMUNJSKI TENISAČ																							
ITALIJA		KIKIRIKI (MN.) CINEVČICA ZA ČUVANJE LIJEKOVA																				POKAZNA ZAMJENICA	
LATIČA (KRAČE)					BREMENTO (GOVEDO) NOVINARKA VUJEVIĆ																		
MAĐARSKI SKLADATELJ ("GROFIČA MARICA")																							
VANJSKI POVRŠINSKI SLOJ KOŽE								AUSTRIJA SREDINA DINJE											ROCK-GITARIST CLAPTON	STARORIMSKE KUĆNE DUH	OSMI DIO LITRE, POLA KVARTINA		SORTA BIJELOG VINA
RIJEČ NUTKANJA			OBRAMBENA BJELENCIJEVA ORGANIZACIJA FRANCUSKA																			"GRAM" BIVIŠI NAZIV ZA VIJETNAM	
DLAKAVI SVEVIRAC IZ POPULARNE AM. TV-SERIJE					KOTLINA U SLOVENIJI (JEZERO!) ILIRSKO PLEME												ZEMLJOPRADNIK KRAJOLIK, VIDIK						
"SUMA"			GLUMAC ALBREHT KLUB JEDRILICARA SA SLIKOM														GRABEŽLJIVA AMAZONSKA RIBA OGROMNA JAMA						
TAJLAND		ŽITELJ POVLJESNE POKRAJINE U PALESTINI KITA, ROJTA															POSVOJNA ZAMJENICA JUNIORSKA SVJ. PRVAKINJA (SLIKA)						
ŽITELJI ARABIJE					TENISAČ LJUBIČIĆ KOŠARKAŠKI SUDAC, KREŠIMIR									ROCK-GRUPA DADE TOPIČA SREDSTVO ZA ČISCENJE									
RURALNO NASELJE					NAŠ GLUMAC I REDATELJ, DEJAN PRVAK, ŠAMPION													VANADIJ POKRIVALO ZA GLAVU					
GALSKI BORAC NA KOLIMA						SPLITSKI ILUSTRATOR, ALEM ŠVED. PISAC, OSCAR IVAR												KATIČA IVANSEVIĆ SJESTI NA KONJA					
 ZAJEDNICA BIČA NA DUBINI VEĆOJ OD 800 M								SV. MJESEC MUŠL. POSTA "BAZA" JEDRILICARA SA SLIKOM															
					POLITIČKI SUSTAV, VLADAVINA																		
					POGON ZA PRERADU SIROVE VUNE																	RISAČ	
					AMERIČKA UMJETNIČKA ZVJEZDA, JEFF																		
					ŽENKA LOVAČKOG PSA													"ICE HOCKEY AUSTRALIA" SLOVENSKI PJEŠNIK, FRANCE				UGLJIK "AMERICAN STOCK EXCHANGE"	
					BOG SMRTI I PODZEMLJA IZ RIMSKEG MITA								NAŠ STARIJI TENISAČ, BRUNO GL. TAJNIK HOO, JOSIP										
					PRILOG "NOVOG LISTA" O KVARNERSKIM OTOCIMA																		
					RAZINE																		LUČKI GRAD U GRČKOJ "ISTOK"
MALI SNOPOVI, SVEZNJICI																		"ČELIK"					

